

༡༡། མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མནར་གཅོད་ཞིབ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ནག་
དུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ནང་ཞིབ་འཇུག་བགྲིས་པའི་སྣམ་ཐོ་ནང་བོད་དང་འབྲེལ་
བའི་གཞིགས་ཚུལ།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྗང་ཚོགས།

ཚོགས་གཙུག་ ༦༩ པ།

མནར་གཅོད་དང་བཀག་ཉར་གྱི་གནད་དོན་སློབ་གྲྭ་གྲི་སྒྲི་མང་དང་ཚབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐོག་གི་བུ་བ།

མནར་གཅོད་དང་། དེ་བཞིན་གྱི་ཡང་སྒྲིལ་རྒྱུ་ཡིན་པ། མི་སྲིད་ལས་འདས་པ། ཆེས་སྨྲས་རྒྱུ་གི་ཉེས་གཅོད་ལ་ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་
མཉམ་སྒྲིལ་ལྗང་ཚོགས་དམིགས་བསལ་སྒྲ་ཚབ་(Manfed Nowak) སྒྲ་ཞབས་ལྷན་ལེ། ལྗང་ཚོགས་ལྗང་ཚོགས་སོ།

རྒྱ་ནག་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་པ།

དོན་སློབ།

མནར་གཅོད་དང་སྨྲས་རྒྱུ་། དེ་བཞིན་ཚུལ་མིན་ཉེས་གཅོད་ཐོག་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱུ་ལྟོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྒྲ་ཚབ་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱུ་གཞན་
ནས་མཉམ་སྒྲིལ་འབྲོག་པ་ལྗང་ཚོགས་ལྗང་ཚོགས་ ༢༠༠༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༠ ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་ ༡༢ ཚེས་ ༣ བར་རྒྱ་ནག་ལ་ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་
ཡོད་པ་ཡིན། དམིགས་བསལ་སྒྲ་ཚབ་དེས་རྒྱ་ནག་ནང་གི་ཚུལ་མིན་ཉེས་གཅོད་ལ་ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་བྱ་བུ་ལྗང་ཚོགས་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ཚོད་
ཚང་གནད་བར་ཁོང་གི་དོན་མཉམ་སྒྲིལ་བཞིན་གནད་ཡོད། ལྗང་ཚོགས་ལྗང་ཚོགས་རྒྱ་ནག་ནང་གི་མནར་གཅོད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
ཁྲིམས་ལུགས་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནམས་འཁོད་ཡོད།

མནར་གཅོད་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྒྲ་ཚབ་དེས་ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་པ་དང་ཉོག་ལོ་ཁྲི་གནད་ལྗང་ཚོགས་ལྗང་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་གཞི།
སྲིད་གཞན་གི་ལས་མི། གཞན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་ ཁྲིམས་ཚོད་པ། ཉེས་དུང་ཐོག་ལུགས་ དཔལ་རྒྱུས་ལ་སོགས་པའི་

གནས་ཚུལ་དང་། འཛིན་བཟུང་བྱ་ཡུལ་གྱི་བཅོམ་རྒྱ་ཁག་ཏུ་དངོས་སུ་བཅར་ཏེ་གནས་ཚུལ་ཉོག་པ་ཞིབ་བཤམ་ཉམས་ཞིབ་གང་བྱུང་བར་གཞི་བཅོམ་བཞག་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཁོང་གིས་ཚུལ་མེན་ཉེས་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་བཀག་འཁོག་དང་ཇི་ཅུང་གཏོང་ཕྱིར་སྲིད་གཞུང་གིས་ལག་བརྟམས་གནང་དགོས་པའི་ཐབས་ལམ་འགའ་གསལ་འདོན་གནང་ཡོད།

མཉམ་སྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་གཙོ་བོ་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པར་རྒྱ་ནག་གི་གོང་ཁྲིར་ཆེ་ཁག་ཏུ་དམིགས་བཀག་གི་མཚན་གཙོ་བོ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་མེན་ཉེས་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་ཇི་ཅུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གི་གོང་ཁྲི་ནང་དུང་ཡང་མཚན་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ངང་ལག་བརྟམས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ཞེས་ཉོག་པ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གི་དོས་མཐོན་ཉེས་བྱིམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་ཆད་དང་མཚན་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་འཁོག་ཐབས་སུ་ས་གནས་དང་དབུས་གཞུང་གི་འབད་བཅོམ་ཐད་སྲིད་གཞུང་གི་དོས་ལེན་དང་འདོད་མོས་ཡོད་ཆེ་དེ་དག་ལ་དགའ་བསུ་བཞག་ཡོད། ཁོང་གི་དགོངས་ཚུལ་ལམ་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཕྱིན་པས་འདས་པའི་ལོ་གསལ་རིང་མཚན་གཙོ་བོ་དང་ཉེས་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་ཇི་ཅུང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

རྒྱ་རྒྱུ་ཏུ་མའི་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་ནང་མཚན་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལག་བརྟམས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེའི་ནང་དབང་ཉམས་མཁོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཞི་ཞིབ་ཅུང་པོར་མཚན་གཙོ་བོ་ཐབས་ལམ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་ནག་ཉེས་དོས་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་ཆ་བརྒྱུན་པ་དང་། བྱིམས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞི་སྤྲོད་པ་ལྟར་ཞིག་མེད་པའི་དབང་གིས་ཉེས་ཅན་རྣམས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་བཅོམ་ཁང་དུ་སྤྱོད་དགོས་པ་གནག་ཉེས་མེད་པར་བཅེ་འཛིག་བྱེད་པའི་བྱིམས་སྲོལ་མེད་པ། (ངག་བཅད་དུ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་རང་དབང་ལ་སོགས་པ།) ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩིས་མེད་དང་བྱིམས་ཚོད་པར་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་མང་དག་ཞིག་འཁྲུང་ཡོད། རང་འཚོ་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཆོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩེ་གནས། རང་དབང་ཅན་གྱི་གསར་འགོད་བརྒྱུད་ལམ། མི་མང་ལས་གྲུབ་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ཉོག་པ་ཞིབ་ཚོགས་པ། བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྩ་སྤང་ཁང་དུ་ཉོག་པ་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྩམ་ཆོགས། རང་དབང་དང་དྲང་བདེན། འབྲེལ་གཏུགས་སྤོང་བའི་བྱིམས་ཁང་དང་། བྱིམས་ཚོད་པ་སོགས་མེད་པའི་ཆ་ནས་མཚན་གཙོ་བོ་ལག་བརྟམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ཅུང་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

མཉམ་སྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་གཙོ་བོ་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ་གྱི་བཅོམ་རྒྱ་ཁག་གི་གཞི་རྒྱུ་ཚུལ་མེན་ཉེས་ཀྱི་འདོད་ཆོའི་ཁང་ས་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་བཅོམ་རྒྱ་དེ་དག་གི་ནང་རྒྱུ་གཞི་བྱིམས་དམ་ཞིང་མཐུགས་པ་དང་། བཅོམ་པ་དང་རྩལ་དུ་བཀག་འཁོལ་གནང་སྐབས་ཁོང་ཚོའི་ཆོའི་ཁང་འཛིགས་སྤང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཉོག་པ་ཡོད།

ཉེས་བྱིམས་སོགས་ལ་སྤྱོད་འཇུགས་དང་། དོས་ལེན་མཁོ་སྐྱེ་བ་གསོ་སྤོད་ལུགས་རྣམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་། ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་སྤོང་གསོ་སྤོད་ལུགས་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཆེ་དེ་བས་ཀྱང་ཡང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་ཉོག་པ་ཡོད།

ནག་ཉེས་བྱིམས་གཙོ་བོ་ལམ་ལུགས་དང་། དེས་ཉེས་ཅན་ཚོའི་དོས་མཐོན་ནག་ཉེས་བསགས་པའི་ཁས་ལེན། རང་གཞིང་ས་དོས་ལེན་དང་། ཉེས་ཅན་ལ་སྤོང་གསོ་རྒྱུ་རྒྱ་བཅས་ལ་དམིགས་སུ་བཀག་ཉར་བྱུགས་གཞན་རྒྱུ་བཞི། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་འཛིན་སྲིད་གིས་བཅོམ་པ་བཀག་ཉར་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཏེ་དྲེད་ཚོལ་སྤོང་གསོ་དེད་བསྐྱར་ཆེ་ཆེས་སྐྱུག་རྒྱུ་ཆེ་བ་ཡོད། ཞི་བའི་ལམ་ནས་སྤོང་གསོ་བྱེད་པ་དང་། འདུ་འཛོམས་ཆོག་པ། ཆོས་དད་རང་མོས་སོགས་ཀྱི་རང་དབང་འཛོག་པ་དང་། བཀག་ཉར་འོག་ཡོད་པའི་བཅོམ་པར་བཅན་དབང་དང་། དམའ་འབེབས། ཉེས་པ་བཏང་བ་སོགས་བརྒྱུད་སྤོང་གསོ་བཏང་བའི་སྤོང་ས་བཅོམ་པ་ཉིད་ནས་རང་སྤོང་དོས་ལེན་བྱེད་པའི་

ཐབས་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་བཅོམ་པ་སྐོར་གི་རང་ག་གིས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཀྱི་མེས་ལ་འགྱུར་བ་མ་ཐེབས་པར་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི།
མི་སྲིད་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུ་ཆེ་རུ་འགོ་བའི་ཉེས་པ་གཏོང་སྲོལ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། འགོ་བའི་ཐོབ་ཐང་རྒྱན་སྲོལ་གཞིར་བཞག་
པའི་མང་གཙོའི་སྤྱི་ཚོགས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་དམིགས་བསལ་བྱུང་ཚེས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལས་ལྷོག་འགལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

དུས་ཚིག་།

༡ ལོ་ངོ་བཅུ་དེ་བར་རྒྱ་གཞུང་ལ་ལུ་གཏུགས་བྱེད་པའི་མཐར་རྒྱ་གཞུང་ནས་མགོ་མཐུན་བཅའ་བྱོར་བ་ལྟར། རྒྱལ་སྤྱིའི་མཚར་གཅོད་ཐོག་
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ (Manfred Nowak) ལྷན་པེཏ། རོ་ཤ་ཀ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༠ རས་ཟླ་
༡༣ ཚེས་ ༩ ཀྱི་བར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དང་། ལྷ་ས། བོད་རང་སྲིད་ལྗོངས། ལུ་རུ་མ་ལུ་ཆེ། ཤིན་ཅང་། ལུ་གུར་རང་
སྲིད་ལྗོངས་སོགས་ཀྱི་ནང་ཉེགས་ཞིབ་གནང་ཡོད། ཉེགས་ཞིབ་གནང་ཡུན་གྱི་སྐབས་ཁོང་གིས་མཚར་གཅོད་རིགས་བཀག་འགོག་
དང་འབྲེལ་བའི་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞི་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་བྱེད་སྒྲུབ་ལེ་ལྟར་ཡོད་མིན་གྱི་ཐད་ཉམས་ཞིབ་གནང་ཡོད་ལ།
བྱེད་བྱུ་དུ་བྱི་ཞིབ་དང་། ཉེས་ཚད་ཆགས་ཡང་གཏོང་ལུགས། རྒྱལ་མིན་ཉེས་གཅོད་རིགས་བཀག་འགོག་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་
ཁྲུང་སྐྱེལ་ར་སྲོད་ཀྱི་ཐད་སྲིད་གཞུང་གི་དོས་ནས་དོས་ལེན་ལེ་ལྟར་ཡོད་མིན་གྱི་ཐད་ཉམས་ཞིབ་གནང་ཡོད། ཉེགས་ཞིབ་གནང་
མཁན་སྐྱེ་ཚབ་དེས་རྒྱ་ནག་ནང་གི་མཚར་གཅོད་དང་། རྒྱལ་མིན་ཉེས་གཅོད་ལ་ཉེགས་ཞིབ་ཀྱི་མཛུགས་འབྲས་ཚམས་སྲིད་གཞུང་གི་
དཔོན་རིགས་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ། བྲིམས་ཚུད་པ། ཉེས་སྒྲོལ་ཐོག་པ། དཔང་ཉམས་མེ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་
བཅར་འདྲི་བྱེད་ཡུལ་གྱི་མི་སྣ་མང་དག་ཅིག་གི་ཡིག་ངག་གཉིས་དང་། ཉེས་ཅན་རྣམས་བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ་ཁང་དུ་དངོས་བཅར་
གནང་སྟེ་གནས་རྒྱལ་གིས་ཉེགས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པར་གཞི་བཅོམ་པ་ཞིག་ཡིན།

༢ དེ་ལྟའི་མགོ་མཐུན་བཅར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཅོད་མེ་ལྟར་ལག་བཟུར་བྱེད་དང་། བྱེད་ལུས་ཡིན་པའི་ཆེས་རྒྱལ་རྒྱུ་ཆུབ་དང་། རྒྱལ་
མིན་གྱི་མཚར་གཅོད་རྣམས་ཉེགས་ཞིབ། མཚར་གཅོད་དེ་འདྲའི་རིགས་རྩ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་བྱུང་སྟེ་ལ། སྲིད་གཞུང་དང་མཉམ་
ལས་ཀྱི་སྒྲིམ་མཚར་གཅོད་དང་རྒྱལ་མིན་ཉེས་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་ལམ་ལུགས་འགོ་འཇུགས་རྒྱ་བཅས་ཡིན།

༣ སྤྱི་མའི་འཆར་བཅུས་ལ་ (Jinan in Shandong) ཅན་ཏུང་ས་ཁུལ་གྱི་ཇི་ནན་དང་། (Yining in Xinjiang
Uighur Autonomous Region) ཤིན་ཅང་། ལུ་གུར་རང་སྲིད་ལྗོངས་ཀྱི་དབྱིན་ཡིན་སོགས་སུ་རྒྱལ་མིན་ཉེས་གཅོད་ཀྱི་རིགས་
ཉེགས་ཞིབ་གནང་བར་ཐེབས་རྒྱ་ཡིན་འདྲ། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྒྱུན་པས་དངོས་སུ་ཐེབས་མ་ཐུབ་པར་མཚར་གཅོད་ཉེགས་ཞིབ་དམིགས་བསལ་
སྐྱེ་ཚབ་ལ་སློབ་འགྲོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། རྒྱ་གཞུང་གི་བྱི་སྲིད་རྒྱུ་ཁང་དང་ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ནས་སྤོར་གཏན་ལ་འགྱུར་
བ་འགོ་དགོས་བྱུང་བར་བསམ་གཞིགས་གནང་བར་བྱུགས་ཤིང་ཆེ་ལ།

༤ པེ་ཅིང་ལ་སྐུ་བཞུགས་གནང་སྐབས་མཚར་གཅོད་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་དང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་དང་། བྱི་སྲིད་
རྒྱུ་ཁང་གི་སྤོར་ཆེན་ལས་རོགས་སྐུ་ཞབས་ (Shen Guofang) ཅན་གུ་པང་། བྲིམས་ཞིབ་སྤོར་ཆེན་གཞིན་པ་སྐུ་ཞབས་ (Fan

Fanping) ལྷན། ལྷན་མིང། སྤྱི་བདེ་ལྷན་ཁང་གི་སློབ་ཆེན་གཞིན་པ་སྐུ་ལབས་ (Meng Hongwei) མེང། ཉོང་ཟླ།
(Wang Zhenchuan) སང། ལྷན་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་དཔོན་རིགས་ཀྱི་བར་འབྲེལ་གཏུགས་གནང་ཡོད། ལྷ་ས་དང་། ལུ་ལུ་མུ་
ཆེར་སྐུ་བཞུགས་གནང་རིང་མཚར་གཅོད་ཐོག་ཉོགས་ཞིབ་གནང་མཁན་དམིགས་བསལ་སྐུ་ཚབ་དང་བོད་རང་སྲིད་རྒྱུ་ལྷོང་ས་ཀྱི་ཀུའུ་ཞི་
གཞིན་པ་ཉི་མ་ཆེ་རིང་། ཤིན་ཅང་། ལུ་ལུ་རང་སྲིད་རྒྱུ་ལྷོང་ས་ཀྱི་འགན་འཛིན་གཞིན་པ་ རྒྱ་ཡི་པར། ལུ་ཤི་བུ་ལ་བཅས་དང་ལྷན་
འཛོམས་བྱུང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་། མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་། བྲིམས་ཞིབ་དང་སྤྱི་བདེ་ལྷན་ཁང་སོགས་ཀྱི་
དཔོན་རིགས་དང་ལྷན་འཛོམས་གནང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

༥ བེ་ཅིང་ལ་སྐུ་བཞུགས་གནང་སྐབས་མཚར་གཅོད་ཐོག་ཉོགས་ཞིབ་གནང་མཁན་དམིགས་བསལ་སྐུ་ཚབ་དེས་གོང་སྤྱི་བཙུན་
ཁང་ཨང་གཉིས་པར་ལྷ་སྐོར་ཐངས་གཉིས་དང་། ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་བྱུང་མེད་ལ་སློབ་གསོ་སྤྱོད་སའི་ངལ་ཚོལ་སློབ་བཅུན་ཁང་ལ་ལྷ་
སྐོར་གནང་ཡོད། ལྷ་སར་སྐུ་བཞུགས་སྐབས་ཁོང་གིས་ལྷ་སའི་བཙུན་ཁང་དང་། བོད་རང་སྲིད་རྒྱུ་ལྷོང་ས་ཀྱི་བཙུན་ཁང་། (ཡོངས་གྲགས་
ལ་གྲུ་བཞི་བཙུན་ཁང་ཞེས་གྲགས།) ཉེ་ཆར་གསར་རྒྱུག་བྱས་པའི་ཚུ་ཤུའི་བཙུན་ཁང་བཅས་ལ་ལྷ་སྐོར་གནང་ཡོད། (Urumqi) ལུ་
རུམ་ཁིར་སྐུ་བཞུགས་སྐབས་བཙུན་ཁང་ཨང་དང་པོ། གསུམ་པ། བཞི་པ་དང་། (Liu Dao Wan Detention Centre) ལུའི་
དཔོ། སུན་བཀག་ཉར་ཁང་བཅས་ལ་ལྷ་སྐོར་གནང་ཡོད། དེ་གའི་ནང་ལྷ་སྐོར་གནང་སྐབས་ཁོང་གིས་བཙུན་ཁང་གི་དོ་དམ་དཔོན་རིགས་
དང་འབྲེལ་གཏུགས་གནང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་བཙུན་པ་དང་གསང་བའི་ཐོག་ནས་དྲི་ཞིབ་གནང་ཡོད།

༦ མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཁྲུལ་ཚོགས་ཀྱི་མཚར་གཅོད་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྐུ་ཚབ་དང་ (All China Lawyers' Association)
རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བྲིམས་ཚོད་པའི་ལྷན་ཚོགས། (Beijing Lawyers' Association) བེ་ཅིང་བྲིམས་ཚོད་པའི་ལྷན་ཚོགས།
(China University for Political Science and Law) རྒྱ་ནག་གི་ཆབ་སྲིད་དང་བྲིམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།
(Renmin University) མི་དམངས་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་། (Tsinghua University) ཆིང་ཉོ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་
ཁང་། (Beijing University) བེ་ཅིང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་། (Chinese Academy for Social Sciences) རྒྱ་
ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་། (Beijing Child Legal Right and Research Centre) བེ་ཅིང་བྱིས་པའི་
ཐོབ་ཐང་དང་གནས་སྡངས་ཉམས་ཞིབ་ལྟེ་གནས་ཁང་སོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མི་སྣ་གཅོད་གསལ་བར་འབྲེལ་གཏུགས་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་
དུ་སྐར་གྱི་བྲིམས་ཚོད་པ་དང་། འགོ་བའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྲོལ་བྱེད་མཁན། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་སྣ། འཛོམས་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲེལ་དཔོན་རིགས་རྣམས་དང་ཚོགས་འཛོམས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

༧ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་སྲོལ་འགྲོའི་སྣམ་ཐོ་ཟེན་བྲིས་ཤིག་རྒྱ་གཞུང་ལ་དགོངས་འཆར་འདུ་ལེན་ཆེད་ཕུལ་
ཡོད་པ་དེར། ༢༠༠༦ ལོ་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་རྒྱ་གཞུང་ནས་སྲོལ་འགྲོའི་སྣམ་ཐོའི་ཐད་དགོངས་འཆར་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེན་ཞིབ་ཕྲེའི་
ལམ་ནས་ཕུལ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཟབ་ནན་བྱས་ཡོད།

༤ མཉམ་སྐྱེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མནར་གཅོད་ཐོག་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་དེས་འཇམ་སྐྱོང་མཉམ་སྐྱེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ས་གནས་
འབྲེལ་མཐུན་སྐྱེལ་ཚབ་དང་འགྲོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོགས་ཞིབ་གནང་མཁན་སྐྱེལ་ཚབ་ཚེན་མོ། (Mr. K. Malik) སྐྱེལ་བས་ཀོ།
(Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights) ལུཊ་ཕིག། སྐྱོ་ལཱ་མུན་འགྲོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་སྟེ་གནས་ཁང་གི་
(Ms. N. Hughes) ལུཊ་ཕིག། ཉམ་གཟིའི་ས། (Ms. E. McArthur) ལུཊ་ཕིག། མེཎ་ལཱ་རུར་བཅས་ཀྱིས་རོགས་སྐྱོར་དང་
མཐུན་སྐྱོར་གནང་བར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ།

(༡) དངོས་དོན་ཉམས་ཞིབ་སྐབས་ཀྱི་གནད་དོན་བྱེད་བྲག་པ་འགའ།

༧ རྒྱ་གཞུང་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱི་འབྲེལ་ལྷན་ཁང་ནས་ཚུལ་མིན་ཉེས་གཅོད་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་ཞིབ་ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་ཆེད་ལས་དང་།
མཐུན་འགྱུར། འདོད་སྐྱོ་ཁེངས་པའི་རོགས་སྐྱོར་སོགས་གནང་བར་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ཀྱི་དོས་ནས་བསྟགས་བརྗོད་ཆེ་ལྟ། (Dr.
Shen Yongxing) སྐྱོ་བ་དཔོན་ཤེན་ཡོང་ཕྱིང་གིས་དབུ་འབྲིད་པའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་འགས་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ལ་
གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་ཁག་དང་། བཀག་ཉར་ཁང་དུ་མཉམ་ཐེབས་གནང་ཡོད། ལས་དོན་དེ་ཚུལ་མཐུན་དང་འཆར་གཞི་གཞིར་
བཟུང་ཡོང་བ་དང་། ལས་དོན་དེ་ལེགས་སྐྱབ་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་བརྟེ་འཛོག་བྱུང་བ་དང་། དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ཀྱི་དབུ་
གཞིའི་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་དེ་ཡིན་ཞེས་མནར་གཅོད་ཐོག་
དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ཀྱི་གསུངས་ཡོད། བཙོན་པ་རྣམས་དང་གསང་བའི་ཐོག་ཐུག་འབྲུག་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཐུགས་འབྲུག་གནང་
ཡུལ་དེ་ཡང་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ཀྱིས་འདེམས་སྐྱུག་བྱས་ཡོད། བཙོན་པ་བྱེ་བྲག་པ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་ཚོགས་པ། བཀག་ཉར་ཁང་
བྱེ་བྲག་པར་དངོས་བཅར་ཐད་བཀག་འགོག་གང་ཡང་བྱུང་མེད། བཙོན་ཁང་ནང་གི་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ཁོ་
རང་གི་ཐོ་གཞུང་ནང་འཁོད་པའི་བཙོན་པ་རྣམས་དང་བཙོན་ཁང་གཞན་དུ་གནས་སྐྱོར་བྱས་པའི་བཙོན་པ་ཁག་དང་འབྲེལ་གཏུགས་ཡོང་
ཆེད་མཐུན་འགྱུར་གང་ལེགས་གནང་ཡོད།

༡༠ ཡིན་པའང་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ཀྱི་ཚོར་སྐྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་དེ་ཆ་མ་ལུ་ཀ་མེད་ཞིག་ལ་གསང་ལུལ་མི་སྣ་དང་བའི་འཇགས་མི་སྣ་
འགས་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་ལ་དངོས་དོན་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཐད་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། མགོན་བཅར་ཀྱི་མཐུའ་མའི་དུས་མཚམས་སུ་
བའི་འཇགས་མི་སྣ་དང་གསང་ལུལ་བ་འགས་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་རྣམས་མགོན་ཁང་བར་རྗེས་འདེད་བྱས་ཡོད།
ད་དུང་ཡང་། ཉེས་སྐྱོན་ཕོག་པ་དང་དེ་དག་གི་ནང་མི། བྱིམས་ཚོད་པ། འགྲོ་བམིའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱོབ་པ་རྣམས་ལ་བའི་འཇགས་མི་སྣས་
འཇགས་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་རྣམས་ཉེན་རྟོག་པའི་མིག་རྟོགས་འོག་བཀར་ཏེ་སྐྱེལ་ཚབ་དང་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་ཉེན་
བད་བཏང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཐོན་ཡོད།

༡༡ བཙོན་ཁང་གི་དོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀའི་དུས་ཡུན་སྐབས་མ་གཏོགས་བཅར་འདྲི་བྱེད་མི་ཚོག་པ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་བཙོན་ཁང་དང་བཙོན་པ་ཉུང་གས་ལ་མ་གཏོགས་བཅར་འདྲི་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད། ད་དུང་ཡང་བཙོན་ཁང་གི་དོ་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་སྐྱེལ་ཚབ་དང་ཁོང་གི་ལས་རོགས་རྣམས་ལ་བཙོན་ཁང་ནང་བར་ཆས་དང་། སྐྱེལ་འདུག་འབྲུལ་འཁོར་ལ་སོགས་

པའི་རིགས་འབྲེར་མི་ཚོགས་པའི་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་དེས་བཅོམ་ཁང་ཁག་ཏུ་ངོ་བཅར་ཆེད་ཁེར་རྒྱུ་འགོ་བསྟོན་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་འབྲོལ་ཡིག་ཆ་བྱུང་མེད་ལྟ་བུས། སྤྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དང་ལྷན་དུ་བཅོམ་ཁང་དུ་ཕྱེབས་ཡོད། བཅོམ་ཁང་གི་དོ་དམས་པ་རྣམས་ལ་ངོ་བཅར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་གོང་ནས་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ངོ་བཅར་དེ་དག་ལ་ སྤྱོན་བརྗེ་མེད་པའི་ངོ་བཅར་ཞེས་བརྗོད་མི་ཐུབ། ཡིན་པར་ངོ་བཅར་གྱི་ལམ་ལུགས་དེར་རིམ་པས་ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་ཡོད།

༡༦ གོང་གསལ་གྱི་གནད་དོན་དེ་དག་འོག་ རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྲིན། དེ་བཞིན་ཉོགས་ཞིབ་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱ་ནག་ནང་གི་མནར་གཅོད་ཐད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དབྱིས་སྤྱིན་པའི་ཉམས་ཞིབ་དང་མཐའ་སྡོམ་བཀོད་མ་ཐུབ་པར་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་ངོས་ནས་དགོངས་པ་དག་སེལ་ལྟ། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་མཐའ་སྡོམ་ནང་རྒྱ་ནག་དུ་ངོ་བཅར་མ་བྱས་པའི་གོང་གི་བཅར་འདྲི་དང་། རྗེར་ངོས་ནས་འབྲེལ་གཏུགས། དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁོ་སྤྱོད་གནང་བའི་གནས་ཚུལ་སོགས་འཚུད་ཡོད།

(༡) བྱིས་དང་སྐྱིག་འདུགས་ཀྱི་སྡོམ་གཞི།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་རིམ།

༡༧ མཉམ་སྐྱེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བཅའི་ཐོབ་ཐང་གི་དམ་ཡིག་ཆེ་ཁག་བདུན་ཡོད་པ་ནས་ལྔ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དོན་འབྲེལ་ལག་བསྟར་ཡོང་བའི་ས་ཉུགས་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། དམ་ཡིག་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཤམ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་མནར་གཅོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཚོགས་པའི་དོན་ཚན་བཀོད་ཡོད། དམ་ཡིག་དེ་དག་ནི། (Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT) མནར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་སྐྱག་རྩུབ། མི་ཚོས་ལས་འདས་པའི་བྱ་སྤྱོད་འགོག་པའི་དམ་ཡིག་ (Convention on the Rights of Child) བྱིས་པའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཐད་བཞག་པའི་དམ་ཡིག་ མནར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་ཡ་ང་སྤྱི་ཚེ་མེད་པ། མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་དམ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་བཞག་པའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༦ པ་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་མནར་གཅོད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱེས་བུ་སྐྱེར་གྱི་དགོངས་འཆར་མཁོ་སྐྱབ་གནང་མཁན་གྱི་མནར་གཅོད་འགོག་པའི་ཚོགས་ཚུང་གི་དབང་ཚད་ལ་ངོ་ལེན་བྱས་མེད། ད་དུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གིས་བརྗོད་གསལ་ མནར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་ཡ་ང་སྤྱི་ཚེ་མེད་པ། མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་དམ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་བཞག་པའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༠ པ་དང་། ༡༠ པ་གཉིས་རྒྱ་ནག་དང་འབྲེལ་མེད་ཞེས་གྲགས། རྒྱ་ནག་གིས་ (International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐད་བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་ལ་མཚན་ཉུགས་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་དོན་འབྲེལ་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུའི་བྱ་སྤྱིག་ནང་གནས་ཡོད།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་རིམ།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ཙུ་བྲིམས་བསྐྱར་བཅོས།

༡༤ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཚོགས་ཚེན་ནས་ཙུ་བྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཏེ་
རྒྱལ་ཁབ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། འགན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལོ་འཁོར་ལ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཙུ་བྲིམས་ནང་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་འཁོར་ལ་ཐེངས་ཆགས་ཡོད། མོང་གསལ་ཙུ་བྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐག་གཅོད་དེའི་
དབང་གིས་ (Criminal Law) ཉེས་བྲིམས། (Criminal Procedure Law) ཉེས་པ་གཏུགས་བཤེར་གྱི་
བྲིམས། བཅོམ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་བཀག་ཉར་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་བྲིམས་ཀྱི་སློབ་གཞི་རྣམས་ཙུ་བྲིམས་གསལ་པ་དང་
ལེགས་མཐུན་ཡོང་ཕྱིར་ (National People's Congress) རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འབྲུས་མིའི་ཚོགས་ཚེན་གྱི་
རྒྱན་ལས་ཀྱི་ཙུ་བྲིམས་ནང་གི་དོན་ཚན་གསལ་པའི་ནང་འཁོད་ཡོད།

མནར་གཅོད་གི་གོ་དོན་དང་མནར་གཅོད་བཀག་འགོག་

༡༥ རྒྱ་ནག་གི་བྲིམས་ལུགས་ནང་མནར་གཅོད་ཀྱི་གོ་དོན་ཁ་གསལ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། (Criminal Law) ཉེས་བྲིམས་ནང་
གསལ་གྱི་བྲིམས་ལུགས་དབང་ཚད་ལྡན་པའི་དཔོན་རིགས་ཞིག་གིས་དྲག་སྲོད་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་ཉེས་ཅན་ནས་ངོས་ལེན་གྱི་དང་། བཅོམ་
ཁང་ངམ་བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ་གྱི་དབང་འཛིན་མི་སྣས་བཅོམ་པ་རྣམས་དུང་རྟེན་གཏོང་བ་འཕམ་ཡང་ན། དབང་འཛིན་མི་སྣ་དེ་དག་གིས་
བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་དུང་རྟེན་གཏོང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ལས་མནར་གཅོད་ཀྱི་གོ་དོན་རགས་ཅམ་ཞིག་གསལ། (Criminal Law)
ཉེས་བྲིམས་ནང་མནར་གཅོད་དང་། དེ་བཞིན་གྱི་ཚུལ་མིན་ཉེས་གཅོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་འགའ་གསལ་ཡོད།

༡༦ འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་གི་ཙུ་བྲིམས་ནང་ (Criminal Law) ཉེས་བྲིམས་གོ་དོན་ཚན་ ༡ གཞིར་བཟུང་གི་མནར་གཅོད་དང་
འབྲེལ་བའི་གོ་དོན་ཞིག་གསལ་མེད། རྒྱུར་ཞིབ་བྱས་པའི་ (Criminal Law) ཉེས་བྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤༧ པའི་ནང་ བྲིམས་
ལུགས་དབང་འཛིན་མི་སྣ་ ཞེས་པའི་གོ་དོན་དུ་ ཉམས་ཞིབ་དང་། གཏུགས་གཤེར། བྲིགས་ཐག་དཔུང་བྲ། ལྟོགས་སམ་སྐངས་
འཛིན་སོགས་ཀྱི་མཐུན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ལ་བྱེད། དེ་ལྟོགས་གོ་དོན་དེས་གནས་སྐབས་དང་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་ཚན་མ་ཡིན་པའི་མི་སྣར་
མནར་གཅོད་ལག་བསྟར་གྱི་མཐུན་རྟེན་གཏུགས་གཤེར་བྱ་རུང་ཡང་མི་རུང་གི་གནས་ཚུལ་ཁ་གསལ་དུ་མི་སྣར་། དེའི་སྟེང་མནར་
གཅོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ཞིབ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ཐང་ཀར་སྐངས་འཛིན་གྱི་མཐུན་ (Supreme People's Procurator) ཚེས་
མཐོའི་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་གིས་ (Criminal Law) ཉེས་བྲིམས་ནང་གསལ་བའི་དོན་ཚན་ ༣༤༢ པ་ལག་བསྟར་གྱི་ལུགས་
དེ་བས་ཀྱང་དམ་པ་བཟོས་ཡོད། དོན་ཚན་དེའི་ནང་རང་གི་དང་སེམས་ཁམས་མི་བདེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུར་བའི་གཏུག་རྒྱུ་དང་དྲག་ལུ་
ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ། རོར་འབྲུལ་ཅན་གྱི་བྲིམས་ལུགས། ཉེས་ཅན་པའི་ངོས་ནས་ངོས་ལེན་སྐབས་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བྱེད་ཞིག་གི་སྟེང་དྲག་སྲོད་
ལན་གསུམ་ལས་མང་བ་ལག་བསྟར་གྱི་དབང་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་བྲག་པ་གསུམ་ལས་མང་བའི་སྟེང་དྲག་སྲོད་ལག་བསྟར་གྱི་དང་། ཉེས་
ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ངོས་ལེན་མཐོ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནས་སྤྱི་བྱེད་སྤྱི་བྱེད་ལག་བསྟར་གྱི་དང་། ཉེས་
ལག་བསྟར་གྱི་དགོས་པའི་བཀོད་སློབ་ཀྱི་དང་།

Procedure Law) ཉེས་ཁྲིམས་འགོ་ལུགས་དང་དེ་བཞིན་གྱི་སློག་གཞི་གང་གི་ནང་དུ་འང་དེའི་ཐད་འབྲེལ་བཤད་གསལ་པོ་ཞིག་འཁོད་མེད། (Preservation of State Secrets) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ཉར་ཚགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༩ པའི་ནང་ནག་ཉེས་ལ་ངོ་ཚུང་དཔུང་ཞིབ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བའི་ཁྲིམས་སྲུ་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཡང་འཁོད་ཡོད། (State Secrets and Detailed Classification Levels for Issues in Public Security Work) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་དང་། སྤྱི་བདེ་ཚན་པས་གནས་ཚུལ་དཔུང་ཞིབ་བྱེད་པའི་སློག་གཞིའི་ནང་ནག་ཉེས་ཀྱི་གནད་དོན་དཔུང་ཞིབ་ཀྱི་མངའ་ཁྲིམས་སྲུ་ཡོད་པ་རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བར་བརྩི་འཇོག་བྱ་དགོས་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། ཁྲིམས་གང་གི་ནང་དུ་འང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་ ཞེས་པ་གང་ཡིན་མིན་གྱི་འབྲེལ་བཅུན་གསལ་པོ་མེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རྒྱུན་ཐད་སྤྱི་བདེ་ཚན་ཁང་ཁག་དང་། བཙོན་ཁང་གི་དོ་དམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དག་སྐྱེལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་བརྩིས་མེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གྱི་ཐད་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་སེམས་ཚབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སེམས་འཚབ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ ༢༠༠༩ ལོར་གང་ལུང་བཀག་ཉར་ཐོག་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཀྱང་གསལ་སྟོན་གནང་ཡོད།

༣༥ འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་ཚོག་པའི་ཚོག་མཚན་ལེན་དགོས་པའི་སྤྱི་བདེ་ཚན་གྱི་སྤྱི་བདེ་ཚན་ཁང་ལ་སོགས་པས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་དང་སློག་གཞི་མང་དག་ཞིག་བརྩི་སྲུང་བྱེད་དགོས་པའི་ཆ་ནས་ཁྲིམས་ཚོད་པ་དང་ཉེས་ཅན་གཉེས་ཀྱི་བར་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་རྒྱུ་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་བར་འགྱུར་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་བཅར་འདྲི་བྱས་པའི་ཁྲིམས་ཚོད་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་སྣ་འགས་བཅུན་དོན་ལ། ཁྲིམས་ཚོད་པ་དང་ཉེས་ཅན་གྱི་མི་སྣ་གཉེས་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་སྐབས་བཙོན་ཁང་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དབང་འཛིན་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱིས་དོགས་ཞིབ་ཟབ་ནན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཡང་ཆེས་ཉུང་བའི་དབང་གིས་ཁྲིམས་ཚོད་པས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད། ཉེས་ཅན་གྱི་མི་སྣ་སྲུང་སྐྱོབ་གང་ལེགས་བྱེད་མཁུ་ཁྲིམས་ཚོད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་མེད་ཉེས་འགལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཐོན་ཡོད། (Criminal Law) ཉེས་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༣༠༦ ནང་ཁྲིམས་ཚོད་པས་དཔང་རྟགས་ལ་བརྒྱུར་བཙོན་དང་དཔང་རྟགས་ཅ་མེད་བཟོ་བ། དཔང་རྟགས་མི་སྣ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཅུན་དོན་ལ་བརྒྱུར་བཙོན་གཏོང་དགོས་པའི་ནན་སྐུལ་བྱས་ཆེ་ཁྲིམས་ཚོད་པ་དེར་མི་ལོ་ ༥ རིང་གི་བཙོན་འཇུག་གི་ཉེས་ཚད་ཐོག་ཉེན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད། ཡང་དོན་ཚན་ ༣༡ པའི་ནང་ཁྲིམས་ཐོག་གྲོད་ཞིབ་ཐད་ཐེ་བུས་བྱས་ན་ཁྲིམས་འགལ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། ཁྲིམས་ཚོད་པར་བརྟེན་གསལ་དང་། འཇིགས་སྐུལ། དམ་དྲག་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་དེའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚོད་པ་ཞིག་གིས་ཉེས་ཅན་པར་འཇིགས་སྐུལ་དང་བཙོན་དབང་གི་འོག་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ལ་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའི་སྐུལ་མ་བྱས་ཆེ་ཁྲིམས་ཚོད་པ་རང་ཉིད་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེས་ཚད་ཐོག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁའི་ནང་སྤྱོད་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དབང་གི་ཁྲིམས་ཁང་ནང་གཏུགས་གཤེར་བྱེད་མཁུ་གྱི་དཔང་རྟགས་མི་སྣ་ཉུང་གས་ལས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། (1996 Criminal Procedure Law) ཉེས་ཁྲིམས་འགོ་ལུགས་ནང་ཉེས་ཅན་གྱི་མི་སྣ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཐད་དོགས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འབྲེལ་དགོས་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། ཁྲིམས་དཔོན་ཁག་གིས་དེ་ལྟར་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་མེད་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ཚད་གཏོང་གི་ཡོད། དཔང་རྟགས་ཀྱི་སློག་གཞི་རྣམས་སྲུ་བརྟན་ཞིག་མེད་པ་མ་ཟད་ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་སློན་མཁོ་སྐྱབ་བྱས་པའི་དཔང་རྟགས་རྣམས་དངོས་ཡོད་ཁྲིམས་གཙོད་ཀྱི་ཐད་ལག་བརྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

སྐྱོན་དཔྱད་དང་། སྐྱོན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་དབང་།

༡༤ རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་དང་། བཅོམ་ཁང་དང་བཀག་ཉར་ཉེ་གནས་ཁག་གི་སྐྱོན་གཞིའི་ནང་བཅོམ་པ་ནམས་ལ་སྐྱོན་དཔྱད་དང་སྐྱོན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གང་ལ་གང་མཚམས་ཞིག་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། བཅོམ་པ་ནམས་ལ་སྐྱོན་གྱི་ངོས་ནས་སྐྱོན་དཔྱད་དང་སྐྱོན་བཅོས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གང་ཡང་འཁོད་མེད།

འདྲི་གཅོད་བཅུ་ཤོག (ཁྲིམས་ཐོག་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་ཁྲིམས་སར་ངོ་འཁྲིད་དགོས་པའི་བཅོམ་སྐྱོན་བར་བཏང་བའི་བཀའ་ཁྲབ།)

༡༥ རྒྱ་ནག་ཙུ་ཁྲིམས་ནང་འདྲི་གཅོད་བཅུ་ཤོག་གི་ཐོབ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལུགས་སམ། འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་དེར་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁོང་དུ་དོ་དམ་བྱས་པའི་གནད་དོན་ཐད་ཁྲིམས་ཁང་ལ་ལྷ་གཏུགས་ཀྱི་ཐོབ་དབང་གང་ཡང་བསྐྱུན་མེད། བཀག་ཉར་གྱི་དུས་ཚོད་འདས་ཟེན་པ་ཤེས་ཏོགས་བྱུང་ཆེ་ཁྲིམས་འགལ་ནག་འཇུགས་ཀྱི་སའི་སྐྱེ་བོ་དང་། ཁོང་གི་ནང་མི། ཁྲིམས་རྩོད་པ་བཅས་ཀྱིས་སྐོད་ཐོལ་ཡོང་བའི་ལྷ་གཏུགས་བྱས་ཆོག (Criminal Procedure Law) ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱོན་གཞི་དོན་ཚན་ ༥༥ པ།)

ཉེས་པ་མེད་བཞིན་དུ་བཀག་ཉར་དུས་ཡུན།

༡༦ སྐྱོན་འགྲོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་དོ་དམ་གྱི་བཀག་ཉར་ལ་རིགས་གསུམ་དང་། དོ་དམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་འགྲོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་གྱི་རྒྱས་བཅད་ལ་རིགས་གསུམ་བཅས་ཡོད།

༡༧ དོ་དམ་གྱི་བཀག་ཉར་ནང་སྐྱེ་བའི་ལྷ་གཏུགས་ཁང་དང་། ཁྲིམས་གཏུགས་ཀྱི་མཁུ་ཁྲིམས་ཁང་བཅས་ཀྱིས་བཅོམ་དབང་གི་སྐོ་ནས་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལ་ཚུ་ཚོད་ ༡༤ འི་རྩ་དུང་ཀྱི་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཀྱང་འཇུག་ཡོད། དོ་དམ་གྱི་བཀག་ཉར་གཞན་ཞིག་ནི་ནག་ཉེས་ཅན་གྱི་བཀག་ཉར་དང་། གསུམ་པ་དེ་འཛིན་བཟུང་བཅས་ཡིན།

༡༨ ཉེས་པ་མེད་བཞིན་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་སྐྱོན་འགྲོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་བམ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱར་ཞིབ་ནང་སྐོད་གནས་ལ་ལྷ་ཞིབ་དོ་དམ་སོགས་འཇུག་ཡོད། (Criminal Procedure Law) ཉེས་ཁྲིམས་དོན་ཚན་ ༥༥ ནང་སྐོད་གནས་ལྷ་ཞིབ་དོ་དམ་འོག་ཡོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཆོག་མཚན་མེད་པར་སྐྱེས་བུ་གཞན་དང་འབྲེལ་གཏུགས་དང་། ས་གནས་གཞན་ལ་འགྲུལ་བཞུད་སོགས་ཀྱི་མེ་ཆོག་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། ད་དུང་ཡང་ (Criminal Procedure Law) ཉེས་ཁྲིམས་ནང་སྐོད་གནས་ལྷ་ཞིབ་དོ་དམ་དུས་ཡུན་ལོ་ ༩ གྱི་བར་དུས་འགྲུངས་བྱས་ཡོད་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད།

ཉེས་པ་མེད་པར་བཀག་ཉར་དུས་ཡུན།

११ (Criminal Procedure Law) ཉེས་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་བུས་ན་སྐྱེས་བུ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་གི་ཐང་ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་

བཀའ་འཁྲོལ་ཐོབ་རྗེས་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལྟར་ ། བར་ཉེས་སྒྲིལ་རྟོགས་ཞིབ་ཀྱི་བཀག་ཉར་ནང་ཉར་ཚོགས་པ་དང་། གལ་སྲིད་
སྐྱེས་བུ་དེའི་ཉེས་སྒྲིལ་གཞན་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཚེ་དུས་ཚོད་དེས་མེད་ཀྱི་བར་བཀག་ཉར་བྱེད་རྒྱུའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། ད་དུང་ཡང་
ཁྲིམས་དཔོན་གྱི་ཉེས་སྒྲིལ་རྟོགས་ཞིབ་འཕར་མ་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་བབས་ཚེ་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་གོང་གསལ་ལྟར་ ། གྱི་སྐྱེད་ལྟར་
༦ དང་བྱེད་ཀའི་དུས་ཚོད་འཕར་སྒྲིལ་གྱིས་བཀག་ཉར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་ཡོད།

१२ ལྷན་པ་གི་སྐྱི་བའི་དང་། ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། ཁྲིམས་ཁང་ཁག་གིས་དམིགས་བསལ་སྐྱོམ་ཚབ་ལ་ལྷན་པ་ནང་དོ་དམ་དུས་ཡུན་རིང་
བའི་དཀའ་རྙོག་སྐྱེས་མེད་པའི་གནད་དོན་དེར་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་
འཛོལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱར་བཀོད་བྱེད་པ།

१३ ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱར་བཀོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ནི་འཛིན་སྐྱོང་དོ་དམ་གྱི་རིགས་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟའི་ངལ་རྩོལ་ལམ་ནས་
བསྐྱར་བཀོད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཅ་ཁྲིམས་ཞིག་ཀྱང་མེད་པར་སྤང་། (༢༠༠༠ Legislation Law) ༢༠༠༠ ཁྲིམས་
བཟོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་ལྷན་པ་མི་སེར་གྱི་རང་དབང་བཀག་འགོག་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གྱི་ཐང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་འཐུས་མིའི་
ཚོགས་ཆེན་དང་། ལྷན་པ་འགར་རྒྱལ་ཡོངས་མི་མང་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ལྷན་ལས་ཀྱིས་ཁྲིམས་སྲོལ་གཏན་འབེབས་བྱ་ཚོགས་པའི་
གནད་དོན་ལས་ལྗོགས་སྟེ། ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱར་བཀོད་ཐང་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྐྱིག་ཁྲིམས་ཚུང་ཚགས་འགའ་ལས་མེད། (༡༯༩༦
Regulation-) ༡༯༩༦ སྐྱིག་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༠ པའི་ནང་གསལ་རྗེ་དོ་དམ་པ་འཕམ་དམར་པོའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་དང་སྐྱི་ཚོགས་
རིང་ལུགས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན། ལོག་སྤྲོད་ཤོག་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་མི་གསོད་ཁྲག་སྤྲོད་དང་། བཅོན་གཡེམ། འཕྲོག་བཅོམ་ལ་
སོགས་པའི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལས་རིགས་སྐབས་ཉེས་པ་ཚུང་ཚགས་གསོག་མཁན། སྤང་ཚོང་པ། རྒྱ་འཇགས་གཡོ་འབྲམ་ལ་སོགས་པའི་
ཉེས་པ་ཚུང་ཚགས་གསོག་མཁན་དང་། འབྲུག་རྩོད་དང་། སྐྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱིག་སྲོལ་ཟང་ཟེང་བཟོ་མཁན། ལས་ལ་མི་བརྩོན་པ། ངལ་
རྩོལ་སྐྱིག་སྲོལ་ལ་བརྩོམ་མེད་གཏོང་མཁན། རྟག་དུ་རྙོག་ཁྲ་ཤོད་མཁན། བཟོ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བསྐྱབ་གསེག་གཏོང་མཁན། སྐྱོབ་བྱ་དང་
ཉམས་ཞིབ་སྐོབ་གཉེར་ཁང་གི་སྐྱིག་སྲོལ་གཞིར་བརྩོམ་མེད་གཏོང་མཁན། མི་དམངས་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་མཁན་བཅས་དུག་ལ་
ཉེས་པ་ཚུང་བའི་གས་སུ་དོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་སྐོབ་གཏུན་བྱ་བའི་དུས་ཡུན་དེ་ཡང་ལོ་ ༡ ནས་ ༣ གྱི་བར་
ཡིན་ཡང་། མང་མཐར་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུས་འགྲངས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱར་བཀོད་དང་
འབྲེལ་བའི་ཐག་གཅོད་ནམས་ངལ་རྩོལ་སྐོབ་གཏུན་ལྟན་ཁང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མི་མང་གི་སྡེ་ཚན་དང་། སྐྱི་བའི་ཚན་པ། ངལ་རྩོལ་
ཚན་པ་བཅས་ཀྱི་མི་སྡུས་རྒྱུབ་པའི་ངལ་རྩོལ་སྐོབ་གཏུན་ལྟན་ཁང་གིས་བྱེད་དགོས་པར་གྲགས། ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དུ་སྐྱི་
བའི་ཚན་པའི་དཔོན་རིགས་ཁག་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐོགས་ཐང་དབང་ཚད་ལུགས་ཆེ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པར་གསལ།

མང་དང་འབྲེལ་གཏུགས་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་ལྷན་འདྲུགས་དང་། རྒྱུན་འཇུགས། རྒྱུན་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱི་བཀག་འཁོག་གྱེད་མི་ཚོགས་ལ་ལྷན་གཏུགས་གྱེད་མཁུགས་མི་དམངས་ལ་ཡར་ཚོལ་ཡང་བྱ་མི་རུང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གྱི་ཐད་ (Prison Law) བོལ་བྱེད་སྲིམས་དོན་ཚན་ ༣༣ དང་། (Regulation of Detention) རོ་དམ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༤༦ ལ། (Regulations on the Procedures of Public Security Organs in Handling Criminal Cases) ཉེས་དོན་གཏུགས་གཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་བདེ་ཚན་པ་ཁག་གི་གྱེད་སློལ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༥༩ ལ། (Criminal Law) ཉེས་བྱེད་སྲིམས་དོན་ཚན་ ༣༥༤ ལ་སོགས་ཀྱི་ནང་གསལ་ཡོད། (Criminal Procedure Law) ཉེས་དོན་གཏུགས་བཤེར་དོན་ཚན་ ༡༩ ནང་གསལ་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཚད་ཡོད་པའི་མི་སྣ་ཁག་གིས་ཚུལ་མེན་ནག་ཉེས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྟོགས་ཞིབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད།

མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་དང་། གཏམ་བཤད་བེད་སྤྱོད་གྱེད་པ།

༡༢ (Criminal Procedure Law) ཉེས་དོན་གཏུགས་བཤེར་དོན་ཚན་ ༤༩ པའི་ནང་། མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ནག་ཉེས་ཁས་ལེན་ནམ་ཡང་གྱེད་མི་ཚོགས་པ་དང་། འཛིགས་སྐྱུལ། བསྐྱུ་བྱིད། གཡོ་རྒྱ། དེ་བཞིན་ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སློལ་བའི་དུགས་འཚོལ་བྱུང་ནམ་ཡང་བྱས་མི་ཚོགས་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། (Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT) མནར་གཅོད་དང་། དེ་བཞིན་གྱི་ཡང་སྤོང་རྗེ་མེད་པ། མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་འགོག་པའི་དམ་ཡིག་ནང་། མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འཚོལ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་དཔང་རྟགས་རྣམས་སྲིམས་ཁང་ནང་སྲིམས་རྩོད་ཀྱི་སྐབས་བེད་སྤྱོད་མི་ཚོགས་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད་ཀྱང་། (Criminal Procedure Law) ཉེས་བྱེད་སྲིམས་འགོ་ལུགས་ནང་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འཚོལ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་དཔང་རྟགས་རྣམས་སྲིམས་ཁང་ནང་སྲིམས་རྩོད་ཀྱི་སྐབས་ལག་བརྟུང་གྱེད་མི་ཚོགས་པའི་གནད་དོན་གང་ཡང་འཁོད་མེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ལྷ་བ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ (Criminal Procedure Law) ཉེས་བྱེད་སྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་གྱེ་བྲག་པ་འགའ་ལག་བརྟུང་ཐད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ནང་། (Supreme People's Court) ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་སྲིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་འཚོལ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ཁས་ལེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཞིབ་ཀྱི་གཞི་རྩ་གཏན་ནས་མེན་པའི་ཁས་ལེན་གནང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་ལྷ་བ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ (Criminal Procedure Law) ཉེས་བྱེད་སྲིམས་ལག་བརྟུང་གྱི་སྒྲིག་གཞི་ཐད་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་སྲིམས་ཞིབ་ཁང་གིས་ མནར་གཅོད་དང་། འཛིགས་སྐྱུལ། བསྐྱུ་བྱིད། གཡོ་རྒྱམ། དེ་བཞིན་ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སློལ་བའི་དུགས་འཚོལ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་ཀྱི་དོན་ཚན་གཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་བོའི་དོན་ལེན་དང་། གནོད་སྐྱོན་ཕོགས་པའི་སྤྱི་བོའི་གཏམ་བཤད། དཔང་རྟགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོ་རྣམས་ནག་ཉེས་སྤྱོད་འཇུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་རྟོགས་མི་སྲིད་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་ལྟར་ལམ་ནས་འཚོལ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ཁས་ལེན་རྣམས་ནག་ཉེས་སྤྱོད་འཇུགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆགས་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་སྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཐག་གཅོད་ནང་གོང་གསལ་གྱི་ཚུལ་མེན་ལམ་ནས་འཚོལ་བསྐྱུ་བྱས་པའི་ཁས་ལེན་རྣམས་སྲིམས་ཐོག་གྱིད་ཞིབ་ཀྱི་སྐབས་བེད་སྤྱོད་བྱ་མི་རུང་བ་གསལ་མེད་ལ། ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་སྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྒྲིག་གཞི་རྣམས་སྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིག་འཇུགས་མ་གཏོགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་སྒྲིག་འཇུགས་ཐད་ལག་བརྟུང་གྱེད་ཀྱི་མེད།

གུན་གསལ།

༡༩ རྒྱ་ནག་ཙུ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤། པའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱིག་འཇུགས་སམ་ཡང་ན་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྒྱུ་བའི་བཞིག་གཏོང་བའི་དབང་གིས་གཞི་རྒྱུན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་གུན་གསལ་ཕྱིན་པ་འཁོད་ཡོད། (Law on State Compensation) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཚན་གུན་གསལ་གནང་སྟེ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༩ པ་དང་ ༡༥ པའི་ནང་གུན་གསལ་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཁ་གསལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འཁོད་ཡོད།

༡༧ དོན་ཀྱང་ (Law on State Compensation) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཚན་གུན་གསལ་གནང་སྟེ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༧་། ཀྱི་ནང་ ཀྱང་བཅུ་གསུམ་ལས་ལེན་དང་ཕོ་མོ་དེ་མཁུན་དང་། རྒྱ་ཉེས་ཀྱི་དཔང་ཉེས་རྒྱུན་བཟོ་མཁུན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཚན་གུན་གསལ་གང་ཡང་མཁོ་བསྐྱུན་བྱ་རྒྱུ་མིན་པའི་གནད་དོན་འཁོད་ཡོད།

(༡) མནར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སྐབས།

དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་ནང་དོན་དཔྱད་ཞིབ།

༤༠ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་གསུང་དོན་ལ། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ལས་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ལ་རྒྱ་ནག་ནང་གི་མནར་གཅོད་གནས་སྐབས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་མང་དག་ཞིག་མཁོ་སྟོན་བྱུང་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་དག་གི་ཐད་དགོངས་འཆར་རྗེ་འདྲ་ཡོད་མེད་ཉོན་པོ་གསུང་སྟེ་ཕྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མཁོ་སྟོན་བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་ཟབ་ནན་ངང་གསུང་དོན་ལ། གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྟོན་བྱས་པའི་གནད་དོན་དེས་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་གི་མནར་གཅོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅི་འདྲ་མཚོན་གྱི་ཡོད་པར་མི་ཁྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་སྟོན་སྟེ་གོང་གསལ་གྱི་གནད་དོན་དེས་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་གནས་ཚུལ་གང་དག་ཞིག་མཁོ་སྟོན་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་མཚོན་གྱི་ཡོད་པའི་འབྲེལ་བཟོ་དུ་གནང་ཡོད།

༤༡ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོ་ནས་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་དང་ཁོང་གི་ལས་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་མནར་གཅོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ ༡༡༤ ལྟར་ཐོའི་ཚུལ་དུ་མཁོ་སྟོན་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟའི་གནད་དོན་དེ་དག་གིས་སྐྱེས་བྱ་སྐྱེར་ ༡༡༤༠ གི་གནས་བབས་མཚོན་གྱི་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་ལྟའི་རིང་རྒྱ་གཞུང་ནས་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་གནད་དོན་ ༧༠ དང་འབྲེལ་བའི་བརྒྱུ་བའི་ ༥༣ འབྱུང་ཡོད།

༤༢ ག་གམ་གསལ་རེ་ལུ་མིག་གིས་མནར་གཅོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་གྲངས་གསལ།

རེ་ལུ་མིག་དང་ཕོ།

མནར་གཅོད་ཕྱོགས་ལ།

མནར་གཅོད་ཡོག་མཁན།	བརྒྱ་ཚ།
སྤྲུལ་གྲུང་ཉམས་ལེན་པ།	༤༤
ལྷ་གྲུང།	༡༡
འབྲིག་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ལས་མི།	༤
པོད་རིགས།	༤
འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་གྲུང་རྒྱུ་ལ།	༥
ཆབ་སྲིད་གྱི་རྩ་བ་མི་མཐུན་མཁན།	༣
གཞན། (AID/HIV ཅད་པ་དང་། ཚོས་ཕྱོགས་གྱི་ཚོགས་མི།)	༣

༤༩ ག་གམ་གསལ་གྱི་རེ་ལུ་མིག་དེས་མནར་གཅོད་རིགས་གྲུང་སའི་ས་གནས་གསལ་འདོན་བྱེད་གྱི་ཡོད།

རེ་ལུ་མིག་གཉིས་པ།

མནར་གཅོད་བྱ་ཡུལ་ས་གནས།

ས་གནས།	བརྒྱ་ཚ།
བྲིམས་ཐག་མ་བཅད་གོང་བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ།	༣༢
ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྒྱུར་བཀོད་བྱ་ཡུལ།	༣༥
ཉེན་རྟོག་པའི་ལས་ཁུངས།	༡༢
རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་སྐྱུ་ཁང་།	༤
མི་དམངས་བསྐྱོད་འཛོམས་བྱ་ཡུལ།	༥
གཞན། (ཉེན་རྟོག་པའི་གསོག་སྐྱར། རྒྱུ་རྒྱུ་འགོག་ཐབས་གྱི་ལས་ཁུངས། དམག་སྐྱར། རྒྱུ་རྒྱུ་ཁང་བྲིམ།)	༡༤

༥༠ ག་གམ་གསལ་གྱི་རེ་ལུ་མིག་དེས་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་རིགས་མཚོན།

རེ་ལུ་མིག་གསུམ་པ།

མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན།

མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན།	བརྒྱ་ཚ།
ཉེན་རྟོག་པ་དང་། མི་དམངས་གི་བདེ་འཇགས་དཔོན་རིགས།	༤༢
ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྒྱུར་བཀོད་ར་བའི་ཉེན་རྟོག་པ།	༣༡
བཅོམ་ཁང་གི་བཅོམ་སྲུང་བ།	༡༩
བྲིམས་ཐག་མ་བཅད་གོང་བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཉེན་རྟོག་པ།	༢

སྨྱོན་པའི་སྐྱེན་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ།	༥
བཅོན་ཁང་དང་བཀག་ཉར་ཁང་གི་དོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྐྱེད་བྱས་པའི་བཅོན་རྟོགས།	༥

༤༤ གནས་ཚུལ་ར་སྔོན་སྤྱད་པའི་མཚར་གཅོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ནང་དབྱུག་པ་དང་ཚུགས་རྒྱུག་གིས་དུང་དེག་གཏོང་བ། མྱོག་རྒྱུག་པའི་སྔོན་གཏོང་བ། ཐ་མག་གི་མེ་ལུས་སྤོང་བཅུགས་པ། ལུས་ལེབས་དང་མིག་ལེབས་གཡོགས་པ། བཅོན་སྤྱད་བས་རྒྱས་སྐྱེལ་བྱས་པ་རྩེར་བཅོན་པ་གཞན་གྱིས་དུང་དེག་གཏོང་བ། ཡུན་རིང་བར་ལག་ཚུགས་དང་རྩེ་ཚུགས་རྒྱབ་ཏེ་བཞག་པ། (དམ་དྲག་ཁང་དུ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།) རྒྱ་རྒྱུ་དང་གཅོག་གཅིན་གྱི་ནང་བཅུག་པ། ཆེས་ཤོས་མི་སྣོམ་པའི་ཆ་གང་ལ་རེག་འཇུག་པ། རྫོང་པ་དང་ལུས་མོ་གཅུགས་ཡུན་རིང་བཅུགས་བཅུག་པ། འཕྲེད་ཉལ། ལྷབས་འགར་ཨམ་ཕུག་གི་འོག་ཏུ་ཅ་དངོས་འཛིན་བཅུག་ཏེ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་ལ་ལངས་བཅུག་པ་སོགས་ཚུད་པའི་ལུས་ཀྱི་འཁྲེར་བཟོ་མི་བདེ་བ་དབང་ཤེད་ཀྱིས་འཁྲེར་དུ་འཇུག་པ། གཉིད་དང་ཟས་གཏུང་བ་སོགས་བཀག་པ། དུས་ཡུན་རིང་པོར་དམ་དྲག་ཁང་དུ་བཅུག་པ། མཚན་དཔྱད་དང་སྐྱོན་གྱི་མཐུན་ཉེན་མི་བསྐྱེད་པ། ཚད་བཞུལ་ངལ་ཚོལ་བྱེད་བཅུག་པ། ལག་ཚུགས་བརྒྱབ་ཏེ་དཔྱད་བ་སོགས་ཚུད་ཡོད། ལྷབས་འགར་མཚར་གཅོད་ལག་བརྩར་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འགར་ཐ་སྐད་ཡང་མི་འདྲ་རེ་བཏགས་པ་སོགས་སྤྱད་དང་སྤྱད་བཞིན་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། (རྟེན་གྱི་རྒྱབ་རྟེན་གསལ།) ཞེས་པའི་མཚར་གཅོད་སྐབས་སྐྱབ་རྟེན་གསལ་རྒྱུང་རྒྱུང་བཞིན་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། (རྟེན་གྱི་རྒྱབ་རྟེན་གསལ།) ཞེས་པའི་མཚར་གཅོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྤྱོད་པོ་དེས་བརྒྱ་གཉིས་དྲུང་པོར་གནས་པའི་ཐོག་རྩེད་པ་གཉིས་སྟུར། ལག་གཉིས་གྱེན་དུ་བཏེགས་དགོས་པ། དེ་བཞིན་(བྱ་རྒྱུད་ཐང་ཆད།) ཞེས་པའི་སྐབས་མཚར་གཅོད་བྱ་ཡུལ་དེ་རྒྱབ་རྟེན་གསལ་རྒྱུང་རྒྱུང་བཞིན་གྱི་སྤོང་སྤོང་བཅུག་སྤྱོད་པོ་དེ་ཐང་མ་ཆད་པའི་བར་ཉེས་དུང་དྲག་པོ་གཏོང་གི་ཡོད། མཚར་གཅོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཤས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་གནས་ཚུལ་མཐོ་སྔོན་སྤྱད་གསལ་ལྟར་ན། མཚར་གཅོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་རྒྱ་ནག་ནང་སྤྱོད་ལག་བརྩར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།

མཚར་གཅོད་བཀག་འགོག་གིས་འབད་བཅོན།

༤༥ ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་རྒྱ་ནག་ནང་མཚར་གཅོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤོང་ཚབ་དང་། རྒྱུང་གཞི་གཅོད་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དམིགས་བསལ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་གྲོད་གཞི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ནོར་འཛེལ་ཤོར་བ་འགའ་ཤས་ཤེས་ཤིགས་སྤྱད་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། དཔོན་རིགས་ཁག་གི་དོན་མཚན་མཚར་གཅོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལེན་བྱེད་པའི་བསམ་སྤོང་ཡོད་པ་དེ་ནི་མདུན་སྔོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་དང་གསུམ་འབྲོག་པ་ཁག་གིས་མཚར་གཅོད་དང་། ཉེས་དོན་བྱིམས་ལུགས་བཅས་པའི་ནང་རྟོགས་ཞིབ་ཞིབ་ཆགས་མེད་པ་དང་། ཉེན་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ཆེད་ལས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་མེད་པ། མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་དོན་ལེན་བྱེད་བཅུག་པ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་རྙོག་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་སྤོང་བཞིན་ཞིབ་ཆགས་གང་མང་གནང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚར་གཅོད་དེ་བཞིན་དམངས་འབྲུག་འཇུགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁྲབ་གདལ་གྲགས་ཆེ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཏུ་དོན་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་བཅོན་གྲགས་དྲག་པོ་ཞིག་དང་། འདུལ་དཀའ་བའི་ནད་ཡམས། ཇི་སྲིད་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐྱོན་ནད།

འགོག་ཐབས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་གཞི་གྲོང་གཞི་གཙང་མེལ་གྱི་ཐོག་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་གཞོན་
བྱུགས་སྤོང་གི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་གཞི་གི་ས་གནས་མང་དག་ཞིག་གི་ནང་མཚར་གཅོད་ཐབས་ལམ་ལག་བརྟམ་མུ་མཐུད་བྱེད་གི་ཡོད།

༤༢ ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་ངོས་ལེན་འཛོལ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ནག་
ཉེས་དང་རྒྱ་གཞི་གི་ཆེས་ཐོག་མའི་མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་ངོས་ལེན་འཛོལ་སྐྱབ་གི་ནག་ཉེས་གྲོང་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོ་གཞུང་ཞིག་
མཁོ་འདོན་བྱས་ཡོད་པ་དེས་སྲིད་གཞུང་གི་ངོས་ནས་མཚར་གཅོད་ལག་བརྟམ་བྱེད་དང་བྱེད་མུས་ཡིན་པའི་ཐང་སེམས་ཚབ་ཡོད་པ་
མཚོན། ཐོ་གཞུང་དེའི་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ བར་མཚར་གཅོད་གི་ལམ་ནས་ངོས་ལེན་འཛོལ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ནག་ཉེས་
གྲོང་གཞི་ ༣༤༤ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ པའི་ནང་ལོ་རེར་མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་ངོས་ལེན་བྱས་པའི་གྲོང་གཞི་ ༤༠༠ དང་། ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༣ ནས་ ༡༩༩༤ བར་མི་གངས་ ༣༤༡ གྱི་སྤོང་མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་ཚང་དུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་དུ་ཕྱིན་
པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་འཁོད་ཡོད།

༤༣ དཀའ་རྙོག་གསལ་དེ་དག་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་རྗེས་སྲིད་གཞུང་དང་། ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་། ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་
ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། སྤྱི་བདེ་རྩལ་ཁང་བཅས་ཀྱིས་མཚར་གཅོད་ཐབས་ལམ་འདི་དག་མེད་པ་བཟོ་ཆེད་ཐབས་ལམ་མང་དག་ཞིག་བཏོན་ཡོད།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ཟླ་ ༡ པའི་ནང་སྤྱི་བདེ་རྩལ་ཁང་གི་སློབ་ཆེན་ཀླུ་ཡོན་ཁང་གིས་སྤྱི་བདེ་ཚན་པས་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བརྟམ་གཏན་
འཁེབས་གི་སྒྲིག་གཞི་གཅིག་གྱུར་འོག་གྲོང་གཞི་རྟོགས་ཞིབ་ལམ་ལུགས་གི་སྒྲིག་གཞི། འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་ཡོད། དེའི་ནང་དུས་གྲི་ཚད་
གཞི་དང་བརྟམ་པའི་སློབ་ཚན་ཅ་དངོས་དང་རྒྱ་ལོར་གཞུང་བཞེས། དཔལ་རྟགས་འཛོལ་སྐྱབ་གི་ཁྲིམས་ལུགས། རྟོགས་གཞི་ཅན་གྱི་མི་
རྣམས་ལུགས་ཞིབ་བྱེད་ཡུན་ཐང་ཉེན་རྟོགས་པའི་དབང་ཚད་འབྲེལ་བཟོད་གི་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་འཁོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་སྤྱི་བདེ་རྩལ་
ཁང་ཚང་དུ་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་འཛོལ་སྐྱབ་བྱེད་མི་ཚོགས་པའི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འཁེབས་གཞུང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ནང་ཉེན་རྟོགས་པའི་ནག་
ཉེས་གྲོང་གཞི་རྟོགས་ཞིབ་གི་རྣམས་ཚད་མོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་ཡོད། ལོ་དེའི་ནང་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་
དཔྱད་ཁང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ནང་དབང་ཚད་མེད་སྤོང་ལོག་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཚད་པ་གཅོད་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་
ཡོད། ༢༠༠༥ ལོར་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གིས་མཚར་གཅོད་གི་ལམ་ནས་གྲོང་གཞི་འཛོལ་ཞིབ་གི་ལམ་ལུགས་མེད་པ་
བཟོ་རྒྱུ་དེ་ནི་ལས་འགན་གཅོད་པོ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་བརྒྱུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ཞིབ་དཔྱད་པ་རྣམས་ལ་མཚར་གཅོད་གི་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་
འཛོལ་སྐྱབ་བྱས་པའི་དབང་རྟགས་དང་ངོས་ལེན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ནག་ཉེས་གྲོང་གཞི་རྟོགས་གཞིའི་མི་རྣམས་འཛོན་བརྒྱུད་བྱས་མི་ཚོགས་པའི་སློབ་
སློབ་གནང་ཡོད།

༤༤ མཚར་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་ཐང་དབུས་གཞུང་ནས་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེས་མ་ཚད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ཁག་གི་
ངོས་ནས་ཀྱང་མཚར་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་ཐང་ཕྱག་ལས་གནང་ཡོད། (Zhejiang provincial Public Security
Department) གྱི་ཅང་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་བདེ་རྩལ་ཁང་གིས་ས་གནས་ནང་མཚར་གཅོད་གི་ལམ་ནས་ངོས་ལེན་འཛོལ་སྐྱབ་བྱས་པའི་དབང་
གིས་རྣམས་སྤོང་དང་། ཁྲིམས་དང་མི་དམངས་གྲོང་འཇགས་ལ་གཞོན་སློབ་གྱི་དོན་རྒྱུན་གཉིས་སམ་གཉིས་ལས་མང་བ་རྟུག་ཆེ་ཉེན་རྟོགས་

པའི་འགོ་འཁྲིད་ངོས་ནས་རྩ་དགོངས་ལུ་དགོས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད། ཟํལེ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟํལ་ ༩ པའི་ནང་ (Sichuan) སེ་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་ནང་བྲིམས་ལུགས་ལག་བརྟམ་བ་དང་བྲིམས་ཞིབ་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་ཉོག་པས་ནག་ཉེས་སྒྲིན་འཇུགས་ཀྱི་ཐད་འགྲེལ་བརྗོད་གསལ་པོ་མེད་པའམ་ཡང་ན་མཚར་གཅོད་ཀྱི་ཤྱོད་གཞིའི་ཐད་ཉོགས་ཞིབ་གསལ་པོ་མེད་ཆེ་བྲིམས་ཁང་གི་ངོས་ནས་ཚུལ་མེན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སློ་ནས་དཔང་ཉུགས་ཤེད་སྤྱོད་བཀག་འགོག་གི་གཏན་འབེབས་གནང་ཡོད། ཟํལེ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟํལ་བ་ ༡༢ པའི་ནང་དམིགས་བསལ་སྐྱ་ཚབ་ཀྱིས་ (Hubei) ཏུ་བུ་བེ་ཞིང་ཆེན་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་དང་། མཐོ་རིམ་བྲིམས་ཁང་། སྲིད་བྲིམས་ཚུན་ཁང་། སྤྱི་བདེ་ཚུན་ཁང་། རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇག་ཚུན་ཁང་བཅས་ནས་མཉམ་ཁུ་ཤྱོད་དོན་དཔང་ཉུགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་མཚར་གཅོད་གནས་ཚུལ་འཚོལ་སྐྱབ་བྱེད་མི་ཚོག་པ་ཡང་འཁོད་ཡོད།

༤༠ མཚར་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་དངོས་གཞིའི་ལག་བརྟམ་ཀྱི་ནང་དྲི་བརྩེད་བྱ་ཡུལ་གི་ཁང་པ་སོགས་ནང་གཟུགས་མཐོང་བརྟན་འཕྲིན་དང་། རྒྱ་འཇུག་དང་། ཉེན་ཉོག་པའི་ལས་ཁུངས་ཁག་ཏུ་བྲིམས་ཚོད་པ་ཞིག་དུས་ཉུག་ཏུ་བཞག་ཏེ་ནག་ཉེས་ཉོགས་ཞིབ་དང་བྲིམས་ཞིབ་ཀྱི་སྲོན་འགྲོའི་ལམ་ལུགས་རྣམས་ཚུལ་མཚུན་གང་ལེགས་བཟོ་བྱ། བྲིམས་ལུགས་ལག་བརྟམ་གནང་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཉོགས་ཞིབ་ཀྱི་སྲིར་བཀག་ཉར་དང་སྤྱི་བདེ་ཉེན་ཉོག་ལས་ཁུངས་ཁག་ཏུ་བྲིམས་འཛིན་ལག་བརྟམ་ཐད་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་གི་ཞིབ་དཔྱད་པ་ཞིག་ཆེད་འཇུགས་བྱས་ཡོད།

༤༡ ད་དུང་ཡང་དམིགས་བསལ་སྐྱ་ཚབ་ཀྱིས་ནག་ཉེས་ཉོགས་ཞིབ་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཐད་འཆར་གཞི་ལྗོན་པའི་ལེགས་བཅོས་ལ་སོགས་པ་འཚུད་པའི་བྲིམས་བཟོའི་གནས་རིམ་ཐོག་ཡར་རྒྱས་སྤྱིན་ཡོད་པའི་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པར་གོང་གསལ་གྱི་ལེགས་བཅོས་དེ་དག་གི་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་བྲིམས་བཟོ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཉེས་ཀྱི་བར་ཐག་ཉེ་བར་བཟོ་ཐུབ་རྒྱ་དང་། ‘ཟํལེ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གཞུང་གིས་མཚན་ཉུགས་རྒྱབ་ཅིང་ད་ལྟ་གཏན་འབེབས་བྱེད་བཞིན་པའི་

(International Convent on Civil and Political Rights (ICCPR))སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཐད་བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དང་རྒྱ་ནག་གི་བྲིམས་ལུགས་གཉེས་ཀྱི་བར་མཐུན་འབྲེལ་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བྲིམས་ལུགས་ལག་བརྟམ་གྱི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལུགས་རིམ་གོང་མར་རྗེ་ལེགས་དགོས་པའི་བདེན་དོན་དང་བརྟུན་ཏེ་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་གིས་སློག་ཐོག་ཉེས་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ཐད་སྐྱར་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་དེར་དམིགས་བསལ་སྐྱ་ཚབ་ཀྱིས་དགའ་བསུ་བཞུས་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱ་ཚབ་ཀྱིས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དོན་དེ་དང་བརྟུན་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་སློག་ཐོག་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རྣམས་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དགོས་པ་དང་། གལ་སྲིད་སྤྱི་བོ་ཞིག་ལ་བྲིམས་ཁང་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཚར་གཅོད་ལ་སོགས་པ་ལག་བརྟམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཤེས་ཚོར་བྱུང་ཆེ་ཐད་ཀར་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་བྲིམས་ཁང་ལ་ལུ་གཏུགས་བྱས་ཆོག་པའི་བྲིམས་བཟོ་གཏན་འབེབས་བྱ་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་གནང་ཡོད།

མཚར་གཅོད་བཀག་འགོག་འབད་བརྩོན་གྱི་རྣམ་པ།

༤༡ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་དེ་བཞིན་ (Convention Against Torture) མནར་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་དམ་ཡིག་ཐད་མཚན་རྟགས་བཀོད་མཁན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་མཁན་གྱི་གསུང་ལོན་པ་རྟོགས་ཡོད། དམ་ཡིག་དེའི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་གིས་མནར་གཅོད་བཀག་འགོག་དང་། མནར་གཅོད་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་ལྷུ་པོ་འགལ་འགོད་པའི་དོན་ཚན་འཁོད་ཡོད། རྒྱ་ནག་གིས་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་དཔང་རྟགས་མཁོ་སྐྱབ་བཀག་འགོག་དང་། མནར་གཅོད་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་གཏོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གིས་མནར་གཅོད་ཐད་འབྲེལ་བཅོལ་དེ་བཞིན་ (Convention Against Torture) མནར་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་དམ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡ པོ་དང་མཐུན་གྱི་མེད། རྒྱ་བྲག་ཏུ་གཟུགས་པོའི་སྤོང་མ་གྲུལ་སོགས་གང་ཡང་བཟོ་གི་མེད་པའི་ལུས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་མནར་གཅོད་དེ་དག་བཀག་འགོག་དང་དེ་ལྟར་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཉེས་ཆད་གཏོང་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ནང་མནར་གཅོད་ལ་ (Kuxing) ཞེས་པ་དེ་གཅི་པོའི་ཆ་ནས་ལུགས་ཁམས་ཀྱི་མནར་གཅོད་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད།

༤༢ རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་མནར་གཅོད་ལག་བསྟར་བཀག་འགོག་གི་ཐད་འབད་བཅོལ་གང་མང་གནང་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཉེན་རྟོག་དང་རྟག་ཉེས་ཀྱི་ལྗོད་གཞི་རྟོགས་ཞིབ་ལམ་ལུགས་རྣམས་ཀྱིས་དབུས་གཞུང་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་། ལམ་སྟོན་། སྲོལ་བཟང་། བཀག་སྲོལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟན་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལག་བསྟར་ཡོང་རྒྱུར་འགོག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། (Ministry of Public Security) རྒྱུ་བའི་ལྷན་ཁང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་མང་བའི་འཇགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཐད་ཐེ་བྱས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོབ་དབང་ཡོད་ཀྱང་། ས་གནས་ཀྱི་དམར་པོའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་ས་གནས་ཀྱི་ནང་སྒྲིག་གཞི་ལག་བསྟར་དང་གསར་བཟོ་རང་དབང་གང་ལ་གང་མཚམས་ཤིག་ཡོད། དེ་ལྟའི་དབང་གིས་ས་གནས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་མི་སྡུ་དང་བརྟུན་པའི་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཚད་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ས་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནམ་སྲེད་རང་སྲོལ་གི་ཉེན་རྟོག་ལམ་ལུགས་ཤིག་གསར་བརྒྱན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་སྤྱད། དེ་ལྟའི་དཀའ་ལྷོགས་དེའི་སྤོང་ཉེན་རྟོག་པར་གཞུང་བཀོལ་དངུལ་བབས་དམའ་བ་དང་། ཉེན་རྟོག་པའི་སྐྱོ་ཕོག་དམའ་བའི་དཀའ་ལྷོགས་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་ཇི་སྲུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དམིགས་བསལ་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་ཞན་པའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱུ་ལུགས་ས་ཁུལ་དུ་དེ་ལྟའི་དཀའ་ལྷོགས་ཇི་སྲུག་དང་ཇི་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

༤༣ མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་མཁོ་སྐྱབ་བྱས་པའི་དཔང་རྟགས་རྣམས་ལ་བཅུ་མེད་དང་། རྟག་ཉེས་མེད་པའི་ཚོད་དཔག་ཁུངས་སྐྱེལ། རང་གི་ཉེས་སྦྱོར་རང་གིས་རྟོགས་ཞིབ། རྟག་བཅད་ལ་སྤོང་ཚོག་པའི་ཐོབ་ཐང་། བཀག་ཉར་དང་འཛིན་བཟུང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་བཤད་དུས་ཐོག་ཏུ་བྱ་རྒྱ། འོ་དམ་དང་བཀག་ཉར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྟོགས་ཞིབ། བཅོལ་གྲོལ་ཁག་ཐེག་ལ་ཚོག་མཚན་སྤོང་པ། བཅོལ་འཇུག་མ་བྱས་པའི་གོང་ཁྲིམས་ཁང་གི་མདུན་སར་ལུ་གཏུགས་བྱས་ཚོག་པ། དུས་ཐོག་ཏུ་སྤོང་སྤོང་མཁོ་སྤོང་། རང་ཉིད་ཉེས་མེད་དག་སྐྱེལ་གྱི་ཕྱིར་དུས་ཚོད་དང་ཆ་རྒྱུ་ལྡང་ངེས་ཤིག་བསྐྱར་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྲུག་སྤོང་བཀག་འགོག་གི་ལམ་ལུགས་དགོས་ངེས་ཅན་རྣམས་མེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ནང་སྲུག་སྤོང་བཀག་འགོག་གི་ལས་འགུལ་ལ་འགོག་རྒྱུར་བཞིན་ཡོད།

५५ ཅུག་ཉེས་ཅན་གྱི་མི་སྣ་རྒྱུ་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་འཕམ་ཁྲིམས་ཚོང་པ་ཞིག་མཁོ་སྤོང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་བཙམ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཚད། ཅུག་སྤོང་བཀག་འགོག་གི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཁྲིམས་ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཅུང་བྱེད་མཁན་དཔོན་
རིགས་རྣམས་ཀྱི་གཤིས་སྤོང་ཐད་ལྟོགས་བྱེད་པ་མ་ཚད། ཅུག་སྤོང་ལག་བརྟུང་བྱེད་མཁན་གྱི་དེ་ཅུང་བྱེད་མཁན་དཔོན་རིགས་རྣམས་
གཏུགས་གཤེར་བྱ་རྒྱུར་ཡང་ཕན་གྱི་ཡོད། ཁྲིམས་ཚོང་པ་དེ་དག་གིས་དབང་ཉུགས་མི་སྣ་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐུན་སར་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་
ཐད་ཅུག་སྤོང་ལག་བརྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་ར་སྤོང་བྱ་རྒྱུར་རོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་པར་རྒྱ་ནག་གི་ནང་ནུག་ཉེས་ཀྱི་
དོགས་གཞིའི་མི་སྣ་རྣམས་ལ་ཁྲིམས་ཚོང་པའི་མཐུན་ཀྱེན་མེད་པའི་སྐོར་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

५६ བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་བརྟུང་ཉེགས་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་མེད་པ་དང་། བསམ་འཆར་དང་སྦྱོན་བརྒྱུད་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་
ལུགས་མེད་པའི་དབང་གིས་ཅུག་སྤོང་བཀག་འགོག་གི་ཐད་གཞོན་སྦྱོན་བྱུགས་ཆེ་ཡོད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་བརྟུང་
ནང་སྦྱོན་མི་ལྡང་བའི་ཆ་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་རང་དབང་ཅན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་ལ་མི་དམངས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡང་དེར་
རང་དབང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད། སྤྱི་བདེ་ལྷན་ཁང་རྣམས་ཀྱི་ལས་དོན་དང་སྤྱི་བདེ་ཞིབ། གནས་རིམ་སྤྱི་བདེ་བཅས་
ཀྱི་སྤོང་དབང་ཚད་ཡོད་པའི་སྤོང་གཞུང་གི་ཆབ་སྤོང་དང་གཞུང་ཞབས་དཔོན་རིགས་ཀྱི་ལྷན་ཁང་རྣམས་ཚུད་པའི་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་
ལྷན་ཚོགས་སམ་ (གུང་ཁྲན་ཏང་།) ཡང་ཚུད་ཡོད་ལ། དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་སྤྱི་གཞུང་ལྷན་ཚོགས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ལྷན་ཚོགས་
དང་། སྤོང་གཞུང་གི་ཉེགས་ཞིབ་ལྷན་ཁང་། སྤྱི་བདེ་ལྷན་ཁང་རྣམས་ཀྱི་ཐད་འབྲོར་བའི་མི་མང་གི་བསམ་འཆར་ལ་ངོས་ལེན་དང་ཉམས་
ཞིབ་བྱེད་མཁན་ (མི་དམངས་གི་བྱ་ལུགས་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་བཅར་གཏུགས།) ཞེས་བཅས་ཚུད་ཡོད། དེ་དག་རང་དབང་ཅན་ཞིག་
མིན་པ་མ་ཟད་གྲོང་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་གཞོན་བྱུགས་དེ་བཞིན་ཅུག་སྤོང་འགྲེལ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་བདེ་བས་ཁོ་བོ་བསམ་ཀྱི་གཞོན་
བྱུགས་དྲག་པོའི་དབང་གིས་ལམ་ལུགས་དེ་དག་ཕལ་ཆེ་བ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དུ་ཕན་ཞུས་མེད་པ་ག་སྟེ་ཡིན། ཡིན་པར་ད་དུང་ཡང་
རང་དབང་གི་ཉེགས་ཞིབ་ལམ་ལུགས་སྤོང་བརྟུང་ཞེས་ཁོངས་ཉེགས་ཞིབ་ལམ་ལུགས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ཀྱི་ནང་སྤྱི་བདེ་དང་། ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། ཁྲིམས་ཁང་བཅས་ཀྱི་ནང་ (འགན་འཁུར་ཆ་བཞོས།)
ཞེས་པའི་ལམ་ལུགས་སྤོང་བརྟུང་ཞེས་ཅན་དེའི་ལྷན་ཁང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཐད་ལྟོགས་བྱས་ཡོད། ཡིན་པར་ལམ་ལུགས་དེ་དག་སྤོང་གཞུང་གི་ལྷན་ཁང་དང་། དབང་
ཚད་ཁྲབ་ཁོངས་ལས་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཆགས་རྒྱ་མིན་པ་ནི་གསལ་པོར་ཉེགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལམ་ལུགས་དེ་དག་དངོས་
ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་བདེ་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་བྱས་ཆེ་རྒྱ་འབྲས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ནི་ཐོ་ཚོམ་གྱི་གནས་ཞིག་ལས་མ་འདས།

५७ བཅོམ་ཁང་གི་ནང་དང་། ཉེན་ཉེགས་པའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གནས་སྤོང་བྱེད་མཁན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་པ་རྣམས་ལ་ཉེན་ཉེགས་
པའི་བྱ་སྤོང་གི་ཐད་ལྟོགས་ཞིབ་བྱ་དགོས་པའི་འོས་འགན་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་གཏུགས་གཤེར་དང་། ཉེན་ཉེགས་པའི་ཐད་ལྟོགས་
ཞིབ་བྱ་དགོས་པའི་ཆ་ནས་ཉེན་ཉེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤོང་དཔོན་པ་རྣམས་གསལ་འདོན་བྱེད་རྒྱུར་འགོག་རྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དམིགས་བསལ་
དུ་ཞིབ་དཔྱད་པ་དེ་དག་གི་ལས་འགུལ་གྱིས་ཉེན་ཉེགས་པ་དང་ཞིབ་དཔྱད་པའི་ལས་འགན། ཁྲིམས་འགལ་བཀག་འགོག་གི་ཐད་ལྟོགས་རྒྱུན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཆེ་ཉེན་ཉེགས་པའི་བྱ་སྤོང་དཔོན་པ་རྣམས་གསལ་འདོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་བར་འགྱུར་གྱི་ཡོད།
བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་རང་ཉེད་ཀྱི་སྤོང་ལག་བརྟུང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་ཅུག་སྤོང་གི་བྱ་ལུགས་བྱ་རྒྱུའི་སྤོང་སྤོང་ལེན་མེད་པའི་ཆ་ནས་ཁྲིམས་

ཚོད་པའི་དབང་ཚད་ལག་བརྟར་གྱི་ཐད་འགོག་ཉེན་ལུགས་ཆེ་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲིན་ཆེ་བར་དཔགས་པའི་སྤྱོད་བཟོ་དང་དམ་བསམ་འཆར་དང་། ཁྲིམས་གཏུགས་ཉུང་ཤས་ལས་མེད་པ་དེས་ད་ལྟའི་སྤྱོད་བཟོ་དང་བརྟེན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལུགས་རྣམས་ཕན་ལུས་ལྡན་པ་ཞིག་མེད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་བྱུབ།

༥༩ རྒྱལ་སྤྱིའི་འགོ་ལུགས་ལྟར་ན། མནར་གཅོད་འགོག་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་དེ་ནི་རང་འཚོ་ཐུབ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཚན་ཁག་ དེ་བཞིན་རང་དབང་ལྡན་པའི་གསར་འགོད་པའི་ཚོགས་ཞིབ་དང་། རྒྱ་དམངས་ཀྱི་འགོ་བཅའ་ཐོབ་ཐང་ལྟ་ཞིབ་རྒྱག་འཇུགས། རང་དབང་དང་བདེན་དཔང་གིས་ཁྲིམས་ཁང་དང་ཁྲིམས་ཚོད་པ། འབྲེལ་གཏུགས་སྐྱབ་པའི་ཁྲིམས་ཁང་དང་ཁྲིམས་ཚོད་པ། གཏན་འབེབས་འོས་བསྐྱེའི་འགན་འཁུར་སོགས་འཚུད་ཡོད།

༦༠ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པར་ (Optional Protocol to Convention against Torture) མནར་གཅོད་ལག་བརྟར་གྱི་མི་རུང་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཐད་བཞག་པའི་ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་ཡོད་པ་ལྟར་དོ་དམ་བཀག་ཉར་གྱི་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཚོགས་ཞིབ་བྱ་ཚོགས་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ས་གནས་དེ་དག་གི་ནང་མནར་གཅོད་ལག་བརྟར་བཀག་འགོག་གྱི་རྒྱ་ལྡན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆའི་མོས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དང་། དོས་གནས་དང་གནས་ཀྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་བརྟེན་གསུམ་ལམ་ལུགས་ཞིག་གཏན་འབེབས་ཡོང་བའི་སྐུལ་འདེབས་བྱས་ཡོད།

(༤) ཆབ་སྲིད་ཉེས་དོན་དབང་གིས་རང་དབང་འཕྲོག་པ་དང་། བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་བསྐྱར་བཀོད་བྱེད་བཅུག་པ།

༦༠ ཆབ་སྲིག་གི་ནག་ཉེས་དང་འབྲེལ་བའི་གཏུགས་གཤེར་སྐབས་ཉེས་ཁྲིམས་དང་། ཉེས་ཆད་སྤོང་བབས། འོ་ལེན་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ། བསྐྱར་བཀོད་ཐབས་ལམ་རྣམས་ཆེས་སྤྲུག་ཕུག་ཅན་ཞིག་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་ (གསར་བཞེ་དོ་རྒྱལ་ཚོགས་པ་རྒྱག་འཇུགས་དང་། (གསར་བཞེ་དོ་རྒྱལ་གྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་ངན་སྐུལ་) ལ་སོགས་པའི་ཉེས་མིང་མེད་པ་བཅོས་ཡོད་ཀྱང་། (མང་གཅོད་ལས་འགུལ་) དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོའི་སྤྱི་འཇོག་བཟུང་གིས་ཉེས་དུས་བཅོས་པ་རྣམས་ད་དུང་ཡང་བཅོན་ཁང་ནང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་ནས་ཤོང་གསལ་གྱི་ནག་ཉེས་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་བཅོན་པ་གཞན་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་ཆད་ཆགས་ཡང་གི་ཁེ་བབས་སྤོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་དེར་དགའ་བསུ་བཞུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟའི་ནག་ཉེས་ཅན་མང་དག་ཞིག་ལ་ཉེས་ཆད་ཆགས་ཡང་བཏང་ཡོད་པ་དང་། བཅོན་གྲོལ་ཐོབ་ཡོད་པ་ཡང་ཚོགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གསར་བཞེ་དོ་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་ནག་ཉེས་ཡོད་ཆོ་བཅོན་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཉེས་དོན་ཉེས་གསོག་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ད་དུང་ཡང་བཅོན་ཁང་ནང་ཡོད། བཅོན་གྲོལ་དང་ཉེས་ཆད་ཆགས་ཡང་གི་ལམ་ལུགས་ཕལ་ཆེ་བ་ནག་ཉེས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་མི་འཚུད་པའི་གྲོད་གཞིའི་ཐད་ལག་བརྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

(International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)) རྒྱ་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡༥ པའི་ཡིག་འབེབ་ ༡ པོའི་ནང་དམའ་མཐར་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཐད་སྐྱར་ཞིབ་བྱ་དགོས་

པ་འཁོད་ཡོད། ཞི་བའི་ལམ་ནས་གསར་བརྗེ་དོན་ཚུན་དང་ཉེས་དོན་ཉེས་གསོག་པའི་བྱ་སྤྱོད་སློབ་སྦྱོང་མཁུ་ཚམས་ལ་བཅོམ་གྲོལ་དང་ཉེས་ཆད་
ཆགས་ཡང་སྤོང་རྒྱ་ཅི་ (ICCPR) གྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐང་བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་ཐང་བཞག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་
བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ངེས་ཡིན།

༤༡ སྤུ་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོའི་བརྗེས་བཅོམ་དེའི་རྗེས་སྤྱོད་དང་། བརྗེས་འཛོམས། ཆོས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་ལག་
བརྒྱར་བྱེད་མཁུ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བརྒྱ་ཚུལ་ཐ་དད་པ་དང་། གསར་འགོད་པ། ཚུམ་པ་པོ། བྲིམས་ཚུད་པ། འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་སྤང་
སྤོང་བྱེད་མཁུ། (Falun Gong) སྤུ་ལུན་གྲུང་ཉམས་ལེན་པ། བོད་རིགས་དང་། ཡུར་གྲུར་བ། རྣམ་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
ཆ་ནས་གངས་ཉུང་ཡིན་པའི་མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་ཐང་བྲིམས་གཏུགས་བྱས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཐོན་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་
འགྲུར་ལ་གཏོར་བཞིག་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་འཚེ་གཏོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསང་བ་རྣམས་སྤི་ལ་གྲུར་བའི་
ཆབ་སྲིད་ནག་ཉེས་ཀྱི་སྤྱོད་འཇུགས་བྱས་ཏེ་ཁོང་རྣམས་ལ་དུས་ལུན་རིང་པོའི་བར་བཅོམ་འཇུག་ཉེས་ཆད་གཏོང་གི་ཡོད། ཁོང་གསལ་གྱི་
ནག་ཉེས་དང་འབྲེལ་བའི་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་བྱ་སྤྱོད་གང་ཡང་སླེལ་བའི་ཁས་ལེན་བྱེད་གི་མེད་ཀྱང་།
རྣམས་འགར་བཅོམ་འཇུག་གི་དུས་ལུན་རིང་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་སྤེང་བཅོན་ཤེད་ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྗེས་བཅོམ་འཇུག་འགྲོད་ཐབས་ལམ་ལག་བརྒྱར་
བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློར་འགྲུར་བ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། (Falun Gong) སྤུ་ལུན་གྲུང་ཉམས་ལེན་པ་དང་། འགྲོ་བ་མའི་
ཐོབ་ཐང་སྤང་སྤོང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་སྤོང་གཏོང་བའི་ཉེས་སྤོང་འཇུགས་ཏེ་དུས་ལུན་རིང་པོའི་བར་འཛིན་
སྤྱོད་དོད་མ་གྱི་འོག་བཀག་ཉར་བྱེད་གི་ཡོད།

༤༢ དམིགས་བསལ་སྤྱི་ཚབ་ལ་ཞུ་ཡིག་འབུལ་མཁུ་འམ་ཁོང་དང་ཐང་ཀར་འབྲེལ་གཏུགས་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་བཅོམ་པ་དང་།
ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྗེས་བཅོམ་གྱི་ཉེས་ཆད་ཐོག་པའི་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དོན་ལ། ཚུལ་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དང་། དམའ་
འབེབས། དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ནས་སྤེང་གི་རང་དབང་སྤོང་པའི་སྤེང་བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྗེས་བཅོམ་གྱི་
ཉེས་ཆད་གཏོང་བ་དེས་ཁོང་རྣམས་ལ་ན་ལུག་དང་སྤྱུག་བསུལ་དྲག་པོ་ཐོགས་ཡོད་པ་རེད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལའང་བཅོམ་སྤྱུལ་
དང་། དམའ་འབེབས། ཉེས་ཆད་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བརྗེས་བཅོམ་གྱི་ཐང་བཞག་པ་དེ་དག་བཅོམ་པའི་རང་གཤིས་ལ་བརྗེས་བཅོམ་
གཏོང་རྒྱར་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན།

༤༣ དམིགས་བསལ་སྤྱི་ཚབ་ཀྱིས་ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྗེས་བཅོམ་གྱི་ཐང་བཞག་པ་དེ་ལུགས་ཀྱི་བཞིན་མི་སྤོང་ལས་འདས་པ་དང་།
ཆོས་སྤྱུག་རྒྱུབ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གནང་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ལན་དུ། སྤུ་ལོ་ ༢༠༠༦ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་རྒྱ་གཞུང་གི་
དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྗེས་བཅོམ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྤྱུར་ཞུགས་ཡོང་བའི་རོགས་རམ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བཅོམ་པ་
མང་ཆེ་བ་སྤོང་གཡེངས་བྱ་རྒྱར་དགའ་བ་དང་ངལ་ཚོལ་བྱ་རྒྱར་དགའ་བོ་མེད་པའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་རྒྱ་ནིར་འཛོག་བཅོམ་གྱི་ནག་ཉེས་
གསོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། བཅོམ་ཁང་དང་ངལ་ཚོལ་གྱི་ལམ་ནས་བརྗེས་བཅོམ་གྱི་ཐང་བཞག་པ་དེ་དག་འཛོམས་བྱེད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤོང་བཞག་
པའི་རྒྱས་པ་དང་གོམ་གཤིས་འཇག་རྒྱ། སེམས་ཁམས་ལ་གནོད་སྤོང་མི་ཡོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ཡིག་ཐོག་གི་སྤྱོད་ཐོ་

ཞིག་ཀྱང་ཡུལ་ཡོད། བཙོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་མནར་གཅོད་ལག་བསྟར་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་ (Ministry of Justice Prison Bureau) སྲིད་ཁྲིམས་ལྟར་ཁང་བཙོན་ཁང་དོ་དམ་ཚན་པས་བཙོན་ཁང་བྱུང་བའི་ཁང་ནང་སེམས་ཁམས་མཁས་པའི་
ཟབ་སློང་སློད་རྒྱུ་ལས་འཆར་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས་ཡོད། རྒྱ་གཞུང་གིས་བརྗོད་གསལ་ལྟར་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཡོངས་ཀྱི་བཙོན་ཁང་ནང་ནས་
བརྒྱ་ཆ་ ༧༠ རྣམས་ཀྱི་ནང་ལས་འཆར་དེ་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ད་བར་སེམས་ཁམས་བཙོན་ཁང་མཁས་པ་ ༡༠༠༠
ལྷག་ལ་སློབ་བརྗོད་ཞུས་གྲགས།

༤༤ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པར་རྒྱ་ནག་གི་ངལ་ཚུལ་ལམ་ནས་བསྐྱུར་བཞོན་ལམ་ལུགས་དང་། བཙོན་ཁང་། བཀར་
ཉར་བྱ་ཡུལ། དེ་བཞིན་གྱི་ཉེ་གནས་གཞན་གྱི་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་ལམ་ལུགས་རྣམས་ (ICCPR) སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་
ཐོབ་ཐང་ཐད་བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༠ པའི་ནང་གསལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་གཏན་ནས་མཐུན་གྱི་མེད་པའི་ཚོར་
སྣང་ཞིག་ཡོད། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དུའང་དེ་ལྟར་ཡིན་འདུག་ལ། ལམ་ལུགས་འགའ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་བདེ་བ་དང་
དང་། ཆེ་མཐོངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་གཤེས་བཅས་ལ་ཐད་ཀར་ཤོག་ཐུག་གཏོང་གི་ཡོད་ཚོད་འདུག་གོང་གསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་
དག་གི་ཐད་ (ICCPR) སྤྱི་མང་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་བཞག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ 7 དང་ 10 རང་
(Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment
(CAT) མནར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་ཡང་སྤོང་རྗེ་མེད་པ། མི་སྲོད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་དམ་ཉར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་བཞག་པའི་མཐུན་
གོས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡ པོ་དང་། ༡༦ པ་བཅས་ཀྱི་སྲུང་སྲོལ་ཡོད། ངལ་ཚུལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱུར་བཞོན་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་དེ་བཞིན་འགྲོ་
བ་མིའི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྙེས་མེད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། མི་སྲོད་ལས་འདས་པ་དང་། ཆེས་སྲུག་རྩལ་གྱི་རང་
བཞིན་ལྡན་པའི་ཉེས་ཆད་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བཙོན་ཁང་དང་། བཀག་ཉར་བྱ་ཡུལ། ཚོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས། སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་ཁང་བཅས་ཀྱི་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་ངལ་ཚུལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱུར་བཞོན་དང་། དེ་བཞིན་གྱི་ལམ་ལུགས་རྣམས་བཀག་
འགོག་བྱ་དགོས།

༤༥ འགྲོ་བ་མིའི་འཚོ་བ་དང་། བྱིས་ཚང་། སྤོང་ཁང་ངམ་ཡིག་འགྲུལ་དང་། སྐྱ་བརྗོད་དང་ཚོས་དད་རང་མོས། འདུ་འཛོམས་
བཅས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྙེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ལོན་ལ། རྒྱ་གཞུང་གི་ (White Paper) ཤོག་བུ་དཀར་པོའི་
ནང་རྒྱ་གཞུང་ནས་དེ་དག་ལ་བརྙེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་ལེན་གནང་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་དམ་ཡིག་ནང་སྤྱི་བདེ་བ་
སྲིད་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་བརྗོད་། ཚོས་དད་རང་མོས་ལ་སོགས་པའི་རང་དབང་ཐོབ་ཐང་ལེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དབང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་
གཉུར་དང་། མི་མང་གི་བདེ་འཇགས་ལ་ཐད་ཀར་གཞོན་འཆེ་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཆེ་སྲིད་གཞུང་ནས་གོང་གསལ་ཐོབ་ཐང་གི་ཐད་ཐེ་
བྱས་ཚོག་ཞེས་འཕྲོད་ཡོད། ལྷངས་སྐྱུལ་དག་གསལ་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གཞོན་འཆེ་བྱེད་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
གཅིག་གཉུར་གཏོར་བཤིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལ་གཞོན་སྤྱོད་བྱེད་པ། ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཀག་
མིར་ཚོང་འགྲུམས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནག་ཉེས་ཁ་གསལ་མེད་པ་དང་རྒྱུན་གསལ་པོ་མེད་པར་བཙོན་འཇུག་གི་ཉེས་ཆད་ཡུན་རིང་

གཏོང་བ་དང་། ངལ་ཚོལ་སྒྲོབ་གཙུག་གི་བུ་བུ་ལ་མཉམས་ཞིབ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ལ་བཅུས་མེད་དོན་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
དེ་ལྟའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་མེ་དམངས་ནང་འཛིགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྤྱད་ཡོང་གི་ཡོད།

(༥) རོ་དམ་བཀག་ཉར་གྱི་གནས་སྤངས།

སྤྱི་བཏང་།

༦༦ དམིགས་བསལ་སྤྱི་བཏང་གི་སྤྱི་བཏང་གི་ཆ་ནས་རོ་དམ་བཀག་ཉར་གྱི་ཡུལ་ཁག་ ༡༠ ཙམ་ལ་ཉོགས་ཞིབ་བྱས་ཡོད། ཇུས་ཀྱི་ལྟར་ཁོང་གིས་
བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་འདྲི་བཅར་འདྲི་བྱ་ཡུལ་གྱི་བཙོན་པ་མང་ཆེ་བས་ལན་འདེབས་བྱ་རྒྱུ་འདོད་མོས་མེད་
པ་དང་། ལན་འདེབས་བྱེད་མཁན་གྱི་བཙོན་པ་འགའ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ཁོང་ལ་ལན་འདེབས་བྱས་པ་རྒྱུ་ལ་གསལ་བའི་ཐོག་ཉར་
ཆགས་བྱེད་རྒྱུ་ལེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུས་ལྟེན་ཡོད།

༦༧ དམིགས་བསལ་སྤྱི་བཏང་གི་སྤྱི་བཏང་གི་ཆ་ནས་རོ་དམ་བཀག་ཉར་གྱི་ཡུལ་དེ་དག་གི་གཞི་ཚུལ་མཐུན་ཉེན་ལྡོག་གིས་དང་།
སྤྱི་བཏང་གི་སྤྱི་བཏང་འདོད་ལྟོ་ཁོངས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་ཡོད། ཡིན་འདྲི་བཅར་འདྲི་བྱས་པ་སྤྱི་བཏང་གི་བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་
བཀག་འཛུགས་གནང་སྐབས་ཁོང་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་བཏང་འདོད་ལྟོ་ཁོངས་སྤང་ཞིག་ཡོད་པ་ཉོགས་ཡོད། དེས་མ་ཚད་རོ་དམ་བཀག་ཉར་གྱི་ཡུལ་གྱི་བཙོན་
པ་རྒྱུ་ལ་ཐད་སྤྱི་བཏང་ཞིག་དམ་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཉོགས་ཡོད། བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་ཐད་སྤྱི་བཏང་གནང་སྐབས་དམིགས་བསལ་སྤྱི་བཏང་
ཀྱིས་བཙོན་པ་ཐལ་ཆེ་བ་གདན་གྱི་སྤྱི་བཏང་སྤྱི་བཏང་བྱས་ཏེ་ཉེས་ཞིབ་དང་ཡང་ན་བཙོན་ཞིབ་སྤྱི་བཏང་ཡང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མཐོང་ཡོད།
བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་གནས་ཚུལ་མཐོང་སྤྱི་བཏང་པར་གཞིགས་ན། བཀག་ཉར་གྱི་ཡུལ་ཁག་གི་ནང་ཉོན་ལྟར་དུ་གཞི་བཙོན་པ་ལྟོ་ལྟོ་
ནས་བརྒྱུར་བཀོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ། བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་དཔེ་དེ་བཞིན་ཀྱི་སོགས་ལ་གོ་སྐབས་ད་ཅང་ཉུང་ཉུང་ལས་
མེད། བཙོན་པ་འདྲི་བཅར་གྱི་ཉེས་ཆད་ཡུན་རིང་ཐོག་འདི་ཆད་སྤྱི་བཏང་པ་རྒྱུ་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་ངལ་བརྒྱུར་བརྒྱུ་བ་དང་ལྷག་པར་
ཁོང་རྒྱུ་ལ་རང་ཉོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལོ་སྐབས་ཡང་བརྒྱུན་གྱི་མེད། (བོད་ནང་ནང་ཆོས་དང་ཕྱི་ནང་ནང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་
ལུགས།)

སྤྱི་བཏང་གི་ཉེས་ཆད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ།

༦༨ སྤྱི་བཏང་གི་སྤྱི་བཏང་གི་ཉེས་ཆད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དང་། སྤྱི་བཏང་གི་ཉེས་ཆད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་
ཀྱི་ཐད་ཐུགས་ཁུལ་གནང་གི་ཡོད། (Beijing Municipality Detention Centre) བེ་ཅིང་གི་ཁྱིམ་དོ་དམ་བཀག་ཉར་ལྷོ་
གནས་ཁང་གི་སྤྱི་བཏང་གི་ཉེས་ཆད་ཐོག་འདི་བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་དང་བཀག་འཛུགས་གནང་སྐབས་དམིགས་བསལ་སྤྱི་བཏང་གི་སྤྱི་བཏང་
གསལ། བཙོན་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ལྷན་ཆེད་ ༡༩ རྒྱུ་ལ་དང་ལྷན་ཆེད་ལྷན་ཆེད་སྤྱི་བཏང་ ༩ ཙམ་དུས་དང་རྒྱུ་ལ་ལྷན་དུ་
(ཁ་ལག་ཟ་རིན་དང་གསལ་སྤྱི་བཏང་ལྷན་ཆེད་) བཏགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཉོགས་བྱུང་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྤྱི་བཏང་གི་
དགོངས་པར་དུས་དང་རྒྱུ་ལ་ལྷན་དུ་སྤྱི་བཏང་གི་ཉེས་ཆད་ཐོག་འདི་བཙོན་པ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་བརྒྱུ་ལ་དེ་བཞིན་མི་སྤྱོད་

ལས་འདས་ཅིང་ཆེས་སྐྱབ་རྒྱུ་བྱི་བུ་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་སློབ་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་ཐོག་ཚར་བའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གི་སྤོང་ཉེས་ཆད་འཕམ་མ་ཞིག་ཡིན།

༤༧ སྐྱེ་བོ་བྱི་དགོངས་པར་ནག་ཉེས་མང་དག་ཞིག་གི་ཐོག་སློབ་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟོ་སློབ་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོ་གཞུང་ཁ་གསལ་འབྲུངས་དག་ཞིག་མེད་པའི་ཆ་ནས་གོང་གསལ་གི་གནད་དོན་རྣམས་གསལ་ཉོག་སྐབ་རྒྱ་དཀར་བར་འགྲུབ་ཡོད། ཁོང་གིས་སྲིད་གཞུང་ལ་སློབ་ཐོག་ཉེས་ཆད་ཇི་ཅུང་དང་། དེ་བཞིན་སློབ་ཐོག་ཉེས་ཆད་ཇི་ཟམ་འགལ་བྱི་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་རྣམས་ཉེས་ཆད་ཐོག་པའི་ནང་མི་དང་མི་མང་རྣམས་ལ་ཁ་གསལ་བྱི་འབྲེལ་བཅོམ་བུ་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་གནད་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་བོ་བྱིས་ཞིང་ཆེན་དཔོན་རིགས་འགས་སྲིད་གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཉོག་སྤོང་པའི་བཟོ་ལས་ཁང་ནས་བཟོ་བསྐྱར་བྱས་པའི་རྒྱ་སྐྱེགས་ ༡༤ ཅན་གྱི་སློབ་ཐོག་ཉེས་ཆད་མོ་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཤེས་ཉོག་སྤོང་ཡོད། (Yunnan Provincial Authorities) ཡུ་ནན་ཞིང་ཆེན་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༦ ཉེན་སློབ་ཐོག་ཉེས་ཆད་བྱི་མོ་ཏེ་དེ་དག་བེད་སྤྱོད་བྱི་ཐང་ཆོག་ཆེན་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། ལོ་དེ་གའི་ནང་ཡུ་ནན་ས་ཁུལ་ནང་ཡོད་པའི་འབྲིང་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་ཁག་ལ་མོ་ཏེ་ ༡༢ མཁོ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། མཁོ་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་གཅིག་ལ་བཀའ་འཁྲོལ་སྤྱོད་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་ཡོད་པའི་ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་འཕྲལ་དུ་སློབ་ཐོག་གཏོང་བའི་ཆེད་ཞིང་ཆེན་ཆང་མར་སློབ་ཐོག་ཉེས་ཆད་བྱི་མོ་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་ནན་སྐྱེལ་བྱས་ཡོད།

༥༠ (Supreme People’s Court) ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་སློབ་ཐོག་ཉེས་ཆད་གཏན་འབེབས་བྱི་འོས་འགན་སྐྱར་བཞེས་གནང་བར་དགའ་བསུ་བྱ།

(༦) མངུག་བསྐྱོམས་དང་སློབ་སྟོན་ཁག

མངུག་བསྐྱོམས།

༥༡ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་བོ་ལ་མགོན་བདེ་བཏང་བ་དང་། ཉོག་སྤོང་ཞིབ་སྐབས་མཐུན་ཉེན་གང་ལེགས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་དང་ཞིང་ཆེན་གཉེས་བྱི་འོས་ནས་མཚར་གཅོད་དང་ཚུལ་མིན་ཉེས་སྤྱོད་བྱི་རིགས་བཀག་འཁོག་བྱི་ཐང་འབད་བཅོམ་གང་ལེགས་དང་གང་མང་གནད་ཡོད་པར་དགའ་བསུ་བྱ། བྱི་བྲག་དུ་ (Ministry of Public Security) བྱི་བའི་ལྷན་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་མཚར་གཅོད་བཀག་འཁོག་གི་སྐྱིག་གཞི་གཏན་འབེབས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་ (Supreme People’s Procuratorate) ཆེས་མཐོའི་མི་དམངས་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གི་མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་འོས་ལེན་མཁོ་སྐྱབ་བྱི་ལམ་ལུགས་བཀག་འཁོག་བྱ་རྒྱུ་ནི་ལས་འགན་གཅོད་བཞིག་ཡིན་པའི་ཡོངས་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱེགས་གནང་བར་དགའ་བསུ་བཞུ་བྱ་དང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱབ་སྤོང་བཀག་འཁོག་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཉེ་བའི་ལོ་གསལ་གོང་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་ཐབས་ལམ་ནང་ཉེན་ཉོག་པས་དུས་ཡུན་རིང་།

པོའི་བར་ནག་ཉེས་ཅན་གྱི་མི་སྣ་བཀག་ཉར་གྱི་གནད་དོན་ཁ་གསལ་བཟོ་རྒྱུ་དང་། ཉེན་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ལུགས་མཐུན་གྱི་ལམ་ནས་གྱོད་གཞི་རྟོགས་ཞིབ་གྱི་སྒྲིབ་བརྒྱུད་དང་། རོ་དམ་བཀག་ཉར་ཁང་གི་སྒྲིག་བརྒྱན་དང་སྐྱོ་འདུག་རྣམས་ལ་དབྱེད་ཞིབ། ཉེན་རྟོག་པའི་ལས་ཁུངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་སྲིམས་ཚུན་པ་བརྒྱུ་བཞག་བྱ་རྒྱུ། སྲིམས་ལུགས་ལག་བརྟུང་བྱེད་མཁན་མི་སྣ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྒྲིབ་རྟོགས་ཞིབ་གྱི་སྒྲིབ་དོ་དམ་བཀག་ཉར་ཁང་དང་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉེ་འགམ་དུ་ཞིབ་དབྱེད་པ་བརྒྱུ་བཞག་བྱ་རྒྱུ་བཅས་འཆུང་ཡོད།

༥༣ ཁོང་གསལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བའི་ཐབས་ལམ་ལག་བརྟུང་བྱས་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ཅི་དུ་སྤྱི་བདེ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ལས་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཁོ་སྤོང་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དང་། སྲིད་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁོ་སྤོང་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཁུངས་དག་སྐྱེ་ཚབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཤམ་རྟོགས་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་བྱས་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་ནག་གི་གོང་ཁྲིའི་ཁག་ནང་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་བའི་ཉེ་འགམ་ཇི་ཅི་དུ་སྤྱི་བདེ་ཡོད་ཀྱང་གོང་གསལ་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་བྱེད་མཁན་གཅོད་ལུགས་ཡིན་ཚོད་འདུག།

༥༤ རྒྱ་རྒྱུན་མང་དག་དབང་གིས་རྒྱ་ནག་ནང་མནར་གཅོད་ལག་བརྟུང་བྱ་མཐུན་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ནང་ཉེན་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་མནར་གཅོད་ལག་བརྟུང་གི་གོ་སྐབས་བསྐྱུན་པའི་དབང་ཉེགས་མཁོ་སྤོང་གི་སྒྲིག་གཞི། རག་ཉེས་གྱི་དོགས་གཞིའི་སྤྱོད་རྣམས་ལ་ལུགས་མཐུན་སྲིམས་ཞིབ་གྱི་གོ་སྐབས་མེད་པར་ཡུན་རིང་བར་དུ་ཉེན་རྟོག་པའི་མང་འོག་དུ་སྤོང་དགོས་པ། རག་ཉེས་མེད་པར་བརྩོ་འཛིན་གྱི་སྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་གཤིས་མེད་པ། རང་ཉིད་དག་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་དང་རང་ཉིད་དག་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་གི་སྲིམས་ཚུན་པར་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་མཁོག་པ་སོགས་འཆུང་ཡོད།

༥༥ རང་དབང་དང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གསར་འགོད་བརྒྱུད་ལམ། མི་དམངས་ཀྱིས་སྤྱི་བདེ་འགོ་བཟོ་བའི་ཐོབ་ཐང་རྟོགས་ཞིབ་ཚོགས་པ། རང་དབང་དང་དྲང་བདེན། བསུ་བཅར་བདེ་བའི་སྲིམས་ཁང་དང་སྲིམས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་ཚུན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲིག་འཛུགས་རང་འཚོ་བྱུང་པ་དང་། རང་སྤྱོད་བྱུང་པ་ཞིག་མེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མནར་གཅོད་ལག་བརྟུང་གི་གནད་དོན་དེ་ཇི་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་འཆུང་ཡོད།

༥༦ སྲིམས་ཞིབ་དོ་ནན་དགོས་པ་ནི་ལིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེ། སྤྱི་བདེ་ལུགས་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་བའི་དབང་ལ་ཉེན་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ཉར་དང་འཛིན་བཟུང་གི་ཐབས་ལམ་ཚང་ལོག་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་མཁོགས་ནས་སྤྱི་བདེ་ལག་བརྟུང་གི་ཐབས་ལམ་ཚང་ལོག་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་གཞོན་པའི་ཆ་ནས་མནར་གཅོད་བཀག་ཉར་བཀག་ཉར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་བར་འགྱུར་ཡོད། དེས་མ་ཚད་དོ་དམ་བཀག་ཉར་ཁང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉེན་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་སྤོང་ཇི་འདྲ་དང་ཇི་སྤོང་སྤོང་གི་ཡོད་མིན་རྟོགས་ཞིབ་གྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ལས་ལུགས་ཞིག་མེད་ལ། རྒྱ་ནག་ཁྲིམ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་སྤོང་བཞིན་ལས་ལུགས་ཡང་མེད། རྒྱ་ནག་གི་སྲིམས་དོན་རྣམས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིམས་ལུགས་ལྟར་འཛིན་བཟུང་གི་ཐབས་ལམ་གཅོད་བྱེད་རྒྱུའི་རང་དབང་ཡང་མེད།

༥༦ ཞིང་ཆེན་དང་གོང་ཁྱིམ་གནས་རིམ་ཉེན་རྒྱུ་དང་ནག་ཉེས་ཅད་གཙོ་བོ་ལྷན་ལུགས། དབུས་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་སློབ་གཞི་ལག་བརྟུན་ལྷན་ལུགས་ལྟེང་། ལམ་སྟོན། སློབ་བཟུང་ལ་སོགས་པ་སྤེལ་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འགྲུལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་དབུས་གཞུང་གི་མཐུན་གཙོ་བཀག་འཁོག་འབད་བཅོམ་རྣམས་འབྲས་མེད་དོན་མེད་དུ་འགྲུལ་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟའི་དབང་གིས་རྟོགས་ཞིབ་དང་། འགན་འཁུར་རྣམས་ལུགས་མཐུན་དང་ཞིབ་ཚགས་ཡོང་གི་མེད།

༥༧ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཞིབ་གནང་བའི་དོ་དམ་བཀག་ཉར་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཅུའི་ཟས་གོས་དང་། སྤྲོད་བཅོས། གཙོ་བོ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་ཉེན་རྣམས་འདོད་སློབ་ཁང་སྤོང་ཡོད་ཀྱང་། དོ་དམ་བཀག་ཉར་དེ་དག་གི་ནང་སློབ་བྱིས་པ་ལྟ་བུ་དམ་པོ་ཡོད་པ་དང་། བཅོམ་པ་རྣམས་དང་བཀག་འཁོག་གནང་སྐབས་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་སློབ་འཇུག་སྤྱི་བུ་ཡོད་ཚོད་འདུག འུ་བུ་ཀྱི་བྱིས་པ་ཞིབ་ཞོར་གི་དོ་དམ་བཀག་ཉར་བུ་ཡུལ་ཁག་གི་ནང་བཅོམ་པ་རྣམས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་རྒྱུ་སྐྱེས་ཚུང་ཚུང་གིས་སྤོང་སྤོང་དགོས་པ་དང་། བཅོམ་པ་ཕན་ཚུལ་ཉེས་བྱིས་པ་དང་བཅོམ་ཁང་གི་སློབ་བྱིས་པ་ལྟ་བུ་འདུག་གི་ཡོད།

༥༨ ཆབ་སྲིད་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་འདུག་གི་ཉེས་ཆད་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་མྱོང་ས་དགོས་པ་སྟེང་། ཁོང་རྣམས་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་དང་སློབ་གསུང་གི་གོ་སྐབས་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་མེད། རག་ཉེས་དོས་ལེན་མི་བྱེད་མཁུག་གི་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ནང་མི་ཐུག་འཕྲད་དང་། རང་མི་དང་སྤྲུལ་གྲོགས་ལ་ཁ་པར་གཏོང་བྱུ། བཅོམ་ཆད་དུས་ཡུན་ཆགས་ཡངས་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱུར་བྱེད། སློབ་གྲོགས་ཉེས་ཆད་ཕྱི་ལོ་སྤོང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལག་ལ་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལག་སྐྱེས་དང་རྒྱུ་སྐྱེས་བཏགས་ཏེ་བཅོམ་པ་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་བཞག་གི་ཡོད། དེ་ལྟའི་ཉེས་ཆད་འཕར་མ་དེ་བཞིན་སྤོང་གི་སློབ་ཐོབ་དང་། ཆེ་མཐོང་ས། འགོ་བཅིའི་རྒྱུ་སྤོང་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན།

༥༩ སྤེལ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཉེས་བྱིས་པ་སྐྱུར་ཞིབ་ཞོར་གི་ (གསར་བཞེ་དོ་རྒྱུ་) འམ་ དེ་རྗེས་(རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གཞིན་འཚོ།) ལ་སོགས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་འབྲེལ་བའོད་ཚོ། རག་ཉེས་བྱིས་པ་གཤེར་གྱི་ལམ་ལུགས་དེས་ནག་ཉེས་རྟོགས་ཞིབ་དང་། དོས་ལེན་མཁོ་སྐྱབ། བསྐྱར་བཀོད་སོགས་ཀྱི་ཐང་དམིགས་བསལ་གི་དོ་རྒྱུང་དང་འབད་བཅོམ་ལུགས་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཡོད་པའི་སྤོང་བའི་རྣམས་ཀྱི་སྤོང་ལའ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་སྐྱུར་བཀོད་ཉེས་ཆད་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ལོ་བཞིའི་བར་འཛིན་སློབ་ཀྱི་བཀག་ཉར་དོ་དམ་འཛིན་ཀྱི་ཡོད།

༦༠ ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་ཆད་དང་། ལའ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱར་བཀོད་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ཕྱི་ལོ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དོན་ལ། ལུགས་མཐུན་མ་ཡིན་པ་དང་དམའ་འབེབས། དྲང་བདེན་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་རང་དབང་བཅོམ་འཕྲོག་བྱས་པའི་སྤོང་བཅོམ་དབང་གིས་བསྐྱར་བཀོད་བྱེད་བཅུག་པ་དེས་ཁོང་ཚོར་ན་རྒྱུག་དང་སྤྲུལ་བུ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད།

༡༡ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱི་དགོངས་པར་བཅའ་སྐྱེལ་དང་། དམའ་འབེབས། ཉེས་ཆད་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྐྱེར་གི་རང་དབང་འཕྲོག་པའི་སྐྱོད་། བཅོམ་པ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་གཤིས་ལ་བརྒྱུར་བཅོམ་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྐྱེར་གི་སྐྱོད་ལས་དང་། ཆེ་མཐོངས། འགྲོ་བ་མིའི་ཀུན་སྲིད་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅོམ་མེད་བྱེད་པའི་བྱ་སྲིད་ཞིག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལྟའི་བྱ་སྲིད་ནི་མི་སྲིད་ལས་འདས་པ་དང་ཆེས་རྒྱལ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྱ་སྲིད་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བཅོམ་འཛོག་། ལྗུའི་སྐྱེད་ལ་གཞི་བཅོམ་པའི་མང་གཙོའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་གཏོར་གཤིགས་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

སྐྱོབ་སྟོན་ཁག།

༡༢ དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་ཉོགས་ཞིབ་བྱུང་བའི་གནད་དོན་གྱི་མཛུགས་བསྐྱོར་ལ་གཞི་བཅོམ་ཏེ་སྐྱོབ་སྟོན་འགའ་གནང་ཡོད་པ་དང་། མིན་གཞུང་གི་ངོས་ནས་མཚར་གཅོད་དང་རྒྱལ་མིན་ཉེས་སྲིད་བཀག་འགོག་གི་ལས་འགུལ་སྐབས་སྐྱོབ་སྟོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལག་བརྒྱར་ཡོང་བར་རེ་སྐུལ་ཞུ།

མཚར་གཅོད་ཉོགས་ཞིབ་དང་། གཏུགས་གཤེར།

- མཚར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་ཡང་སྤིང་རྗེ་མེད་པ། མི་སྲིད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་དམ་ལྷ་སྲིད་ཀྱི་ཐད་བཞག་པའི་དམ་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡ པའི་ནང་མཚར་གཅོད་ལག་བརྒྱར་བྱེད་པའི་ནག་ཉེས་ལ་གནད་འགངས་ཆེན་པོ་འཛིན་དགོས་པ་དང་། མཚར་གཅོད་ལག་བརྒྱར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་བརྒྱུན་ཏེ་རྒྱལ་སྲིད་ལག་བརྒྱར་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེས་ཆད་གཏོར་དགོས།
- མཚར་གཅོད་དང་རྒྱལ་མིན་ཉེས་སྲིད་ལག་བརྒྱར་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐད་དབང་ཚད་གཅོད་མ་ཡོད་པའི་ཉོགས་ཞིབ་ལྷན་ཚོགས་ཞིག་གིས་ཉོགས་ཞིབ་ནན་ཏན་དང་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱ་དགོས།
- མཚར་གཅོད་ལག་བརྒྱར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉེས་འཛོལ་བྱུང་བའི་དཔོན་རིགས་དང་། མཚར་གཅོད་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་དང་། དཔང་རྟགས་རྩིས་མེད་བཟོ་མཁན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་པའམ་བྲིམས་དཔོན་ལས་གནས་ནས་ཕྱིར་འབུད་དང་། བྲིམས་གཏུགས་བྱེད་དགོས།
- མཚར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་ཡང་སྤིང་རྗེ་མེད་པ། མི་སྲིད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་དམ་ལྷ་སྲིད་ཀྱི་ཐད་བཞག་པའི་དམ་ཡིག་དོན་ཚན་ ༡༢ ནང་གསལ་ལྟར་ (Committee against Torture) མཚར་གཅོད་བཀག་འགོག་གི་ལྷན་ཚོགས་ལ་མཚར་

གཙོ་བོ་གི་ཉེས་སྒྲིལ་ཐོག་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གནས་ཚུལ་མཐོ་སྒྲིབ་དང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་སྒྲིབ་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་
བརྟུ་རུབ་ཀྱི་བྲིམས་དབང་པོ་ལ་དབྱེ་གོས།

ནག་ཉེས་གཏུགས་གཤེར་ལམ་ལུགས་ནང་སྤང་སྒྲིབ་བྱུང་བའི་མནར་གཅོད་དང་། ཚུལ་མེད་ཉེས་སྒྲིབ་འཁུག་འགོག

- བྲིམས་མཐུན་གྱི་ལམ་ནས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཉོག་ཞེས་ཞིབ་དང་འདྲི་ཅད་བྱེད་པའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཚུ་ཚོད་ ༤༩
ལས་མང་བར་ཉར་མི་ཚོག་ དེའི་རྗེས་སྐྱེ་བོ་དེ་དཔོན་རིགས་གཞན་གྱི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཉེ་གནས་ཞིག་ཏུ་གནས་སྡོད་པའི་སྐོས་
པ་དང་ཉེ་གནས་དེའི་ནང་གནས་ཡུན་རིང་སྐྱེ་བོ་དེར་འདྲི་ཅད་སོགས་བྱས་མི་ཚོག་
- དག་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྲིམས་འགལ་གི་ཉེས་སྒྲིབ་ཚུང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ནག་ཉེས་ཅན་རྣམས་བྲིམས་གཏུགས་གོང་གི་དོ་
དམ་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་བཙོན་འདུག་བྱ་མི་རུང་བ་དང་། ཁོང་རྣམས་ལ་བཙོན་འགྲོལ་ཁག་ཐེག་གི་ཞུ་གཏུགས་བྱེད་ཚོག་པའི་ཐོབ་
ཐང་སྒྲིབ་དགོས།
- བཙོན་པ་རྣམས་ལ་རང་དབང་དང་དྲང་བདེན་ཅན་གྱི་བྲིམས་ཁང་དུ་དོ་དམ་བཀག་ཉར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྲིམས་ལུགས་ལག་
བརྟུར་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བརྗོད་བྱེད་ཚུའི་ཐོབ་ཐང་བསྐྱུན་དགོས།
- བྲིམས་ཚུད་པ་ཞིག་མེད་པའི་སྐབས་སུ་མཐོ་སྒྲིབ་བྱས་པའི་ངོས་ལེན་དང་། བྲིམས་དཔོན་ཞིག་གི་མདུན་སར་ཁྲུང་སྐྱེལ་ར་འཕྲོད་
མ་བྱས་པའི་དབང་ཉེགས་རྣམས་ཁྲུང་སྐྱེལ་ཡིན་པར་བརྟེ་འཛིན་བྱ་མི་རུང་། འདྲི་ཅད་ཀྱི་ཁང་མིག་ནང་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་འདུག་དང་སྐྱོག་བརྟན་རྣམས་ཚུལ་ཁབ་ཡོངས་ལ་གསལ་འདོན་བྱེད་དགོས།
- བྲིམས་དཔོན་དང་བྲིམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་ཉོག་པའི་བཀག་ཉར་ལས་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་ཐབས་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། དགོས་གལ་བྱུང་ཚེ་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཁམས་དང་སེམས་ཁམས་ལ་ཉོག་ཞེས་ཞིབ་ཡོང་ཕྱིར་སྐྱེན་དབྱེད་བྱེད་དགོས་
པའི་བཀག་འབྲང་དགོས།
- (ICCPR) སྤྱི་མང་དང་ཚབ་སྲིད་ཐོབ་ཐང་ཐད་བཞག་པའི་ཚུལ་སྤྱིའི་དམ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༤ པའི་ནང་ཇི་བཞིན་
གསལ་བ་ལྟར་རག་བཙད་དུ་སྡོད་ཚོག་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་ཉིད་ཉེས་འདུགས་མི་བྱ་བ། མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་མཐོ་སྒྲིབ་
བྱས་པའི་དབང་ཉེགས་རྣམས་བྲིམས་ཞིབ་ཀྱི་སྐབས་ལག་བརྟུར་མི་བྱ་བ། ཉེས་སྒྲིབ་མེད་པར་ངོས་འཛིན། དོ་དམ་བཀག་ཉར་དང་

འཛིན་བཟུང་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དུས་ཐོག་ཏུ་མཁོ་སྤོང་བྱ་རྒྱུ། འོ་དམ་བཀག་ཉར་དང་འཛིན་བཟུང་“དགོས་པའི་གནད་
 འོན་ཀྱི་ཐད་སྐྱུར་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ། དུས་ཐོག་ཏུ་སློབ་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ་གཏུགས། རང་ཉིད་འགོག་སྲུང་བྱ་སྤྱིར་དུས་ཚོད་དང་ཆ་རྒྱུན་
 འདངས་ངེས་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱུ། བར་དབང་ཚམས་ཀྱི་འབྲེལ་བཟོད་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཉོགས་ཞིབ། ཁྲིམས་ཞིབ་རང་དབང་ཅན་
 དང་ཕྱོགས་སྐྱུང་ཞིག་མེད་པ་ཡོང་བའི་ངེས་བརྟེན་བཟོ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འཚུངས་པའི་དྲང་བདེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་གཏུགས་གཤེར་ཡོང་
 བའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཚམས་བསྐྱུན་དགོས།

- འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་བཀའ་འཁྲོལ་དབང་ཚད་དང་། ཉེན་ཉོག་པ་དང་འོ་དམ་བཀག་ཉར་ཁང་གི་ཐད་ཉོགས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུའི་
 དབང་ཚད་ཚམས་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སྤོང་དགོས།
- རག་ཉེས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་སྒྲིག་གཞི་དོན་ཚན་ ༡༠༦ རང་གསལ་བ་བཞིན་ཁྲིམས་ཚོད་པ་ཚམས་ཀྱིས་ཞག་ཉེས་ཅན་གྱི་མི་སྡེ་
 ཚམས་ལ་བཅུན་དབང་ལག་བརྟུན་གྱི་འོག་འོ་ལེན་ནམ་ཡང་མི་བྱ་བའི་སློབ་སྟོན་བྱེད་དགོས།

སྐྱུག་སྤྱོད་བཀག་འགོག་གི་ཐབས་ལམ་གཞན།

- (Optional Protocol to Convention against Torture) མནར་གཅོད་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཁྲིམས་ཡིག་གྱི་ཐད་བཞག་
 པའི་ལྷན་ཐབས་ཡིག་ཆ་ལག་བརྟེན་དོན་འཁྲོལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གི་ས་གནས་གང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་མེད་རང་དབང་
 འཕྲོག་བཅོམ་གྱི་གནད་དོན་བྱུང་བཞིན་པའི་ས་གནས་ཁག་ཏུ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་རང་དབང་ལྷན་པའི་ཉོགས་ཞིབ་ལམ་
 ལུགས་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས།
- མི་དམངས་ཚམས་དང་། སྤྱི་བདེ་དཔོན་རིགས། ཁྲིམས་ལུགས་དང་ཁྲིམས་བཟོའི་ཆེད་ལས་པ་ཚམས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ (CAT)
 མནར་གཅོད་དང་དེ་བཞིན་གྱི་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་མེད་པ། མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་དམ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་བཞག་པའི་དམ་ཡིག་ལ་
 གཞི་བཅོལ་བའི་ལམ་ལུགས་ལྷན་པའི་སྤྱོད་བཅར་དང་། གོ་ཉོགས་སྤྱིལ་བའི་ལས་འགུལ་སྤྱིལ་དགོས།
- མནར་གཅོད་དང་ཚུལ་མེན་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོན་ཕོག་པའི་སྤྱི་བོ་ཚམས་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནོད་སྦྱོན་ལ་དཔགས་པའི་གུན་གསལ་
 དང་། ལྷན་བཅོམས། ལྷན་གསོ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གནང་དགོས།

སྤྱི་གོ་ཉེས་ཆད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ།

- སློག་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ལག་ལ་ལག་རྩལ་དང་རྟེན་ལག་སྤྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་འཕར་མ་འགལ་མེ་ཚོག
- སློག་ཐོག་ཉེས་ཆད་ལག་བསྟར་གྱི་ཆ་ཚད་ཇི་ཙམ་ཡིན་མིན་ཉོག་ཞུ་བའི་ཕྱིར་ཆེས་མཐོའི་བྱིས་ཁང་གིས་སློག་ཐོག་ཉེས་ཆད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཐད་སྐྱེས་ཞུ་བ་བྱེད་དགོས།
- སློག་ཐོག་ཉེས་ཆད་ཐོབ་བབས་ཀྱི་ཁྲུབ་ཁོངས་ཚུང་དུ་བཏང་དགོས། དཔེར་ན། དཔལ་འབྱོར་དང་དྲག་སྡོད་མ་ཡིན་པའི་ནག་ཉེས་ཀྱི་ཐད་སློག་ཐོག་གི་ཉེས་ཆད་མེ་གཏོང་བ།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་དབང་འཕྲོག་པ།

- བྱིས་ཁང་གི་ལག་བསྟར་དང་། བྱིས་ཁང་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་རང་མོས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་འདོད་དབང་ལྷན་ཆེ་བསྐྱེད་པ་(རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་འཚོ།) དང་། (རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཚད་ལ་བསྐྱེད་འཚོ།) (རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་ལ་གནོད་བཤུགས་ལྔ་ལྔ་བྱེད་ཀྱི་གསང་བ་བྱེད་མེད་ཉོ་འགྲུམས།) ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་མཚམས་འཛིན་བྱེད་དགོས།
- ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཉེས་བྱེད་ཐོབ་སྐྱེས་ཞུ་བའི་གོང་དང་ཕྱིས་སུ་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཁྲུངས་དག་ལ་གསལ་མེད་པ་རྣམས་སྲོད་ཕྱོད་གཏོང་དགོས།

བཙན་དབང་གི་ལམ་ནས་བསྐྱེད་བཞེད་བྱེད་པ།

- (ངལ་རྩོལ་གྱི་ལམ་ནས་བསྐྱེད་བཞེད་བྱེད་པ།) བཙན་ཁང་དང་། འོ་དམ་བཀག་ཉར་ཁང་། བྱིས་ཁང་གི་ལག་བསྟར་གཤེར་གོང་གི་དོ་དམ་བཀག་ཉར་ཁང་། སེམས་གཅོད་ཆེད་དམིགས་པའི་སྐྱེས་ཁང་སོགས་ཀྱི་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞེད་ཡོད་པ་རྣམས་བཀག་འཁོག་དགོས།
- རང་དབང་བཙན་འཕྲོག་དགོས་པའི་ཐག་གཅོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་འཛིན་སྲོད་ལམ་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་ཁང་གི་ལས་ཁུངས་ཞིག་གིས་བྱེད་དགོས།

མཇུག་སྒྲིང་།

- དམིགས་བསལ་སྐྱོ་ཚབ་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་ལ་གོང་གསལ་གྱི་སློབ་ཚན་ཁག་མཇུག་སྒྲིང་ལག་བརྒྱུ་ཡོང་བྱིང་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེད་དོན་ལས་ཁུངས་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཁག་དང་མཐུན་སྦྲེལ་བྱེད་
དགོས་པའི་སློབ་ཚན་གནང་ཡོད།

ལྟ་ས། བོད་རང་སྤྱོད་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

༡ ལྟ་སའི་བཅོམ་ཁང་དང་པོ། (ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ལྟ་ས་བསྐྱོར་གནང་།)

བཅོམ་ཁང་དེའི་ནང་བཅོམ་པ་ལོ་ ༤༠༠ ཡོད་པའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༢༠ བོད་རིགས་ཡིན་པ་དང་། བརྒྱ་ཆ་ ༢༠ ཏན་ཀྱང་རིགས། དེ་
མིན་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་བཅས་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་གི་མཐུན་རྐྱེན་འདོད་སློབ་ཁང་ས་ཚམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།
བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་བོད་གདན་འཇགས་རྒྱ་དང་། མེ་ཏོག་འདེབས་ལས། མོ་ཏ་བཟོ་ལས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་ཡོད། བཅོམ་པ་ཟུར་
འཇུག་བྱེད་ས་དམ་དག་ཁང་རྒྱ་ཁྲི་ཆ་ཚད་མི་ཏེར་ (8m x 4m) དང་ཁང་མིག་དེར་སློབ་ཁང་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད། དམིགས་
བསལ་སྐྱོ་ཚབ་ཀྱིས་བརྗོད་གསལ་ལྟར་ན་དམ་དག་ཁང་ནང་བཅོམ་པ་རྣམས་ཉིན་གཅིག་ནས་བཅོམ་ཁྲུ་འཇུག་སློབ་ཡོད་འདུག འབྲེལ་
ཡོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་མེད་པའི་ཆ་ནས་དམིགས་བསལ་སྐྱོ་ཚབ་ལ་བཅོམ་ཁང་གི་མ་དེབ་ཁག་ལ་དཔུང་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད།

དམིགས་བསལ་སྐྱོ་ཚབ་ཀྱིས་བཅར་འདྲི་བྱས་པའི་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བརྗོད་རྒྱུའི་མོས་མཐུན་བྱས་མེད་པ་དང་། ལྟ་
ཚབ་མཚོག་ནས་གསལ་བཤད་གང་མང་བྱས་མཐར་བཅོམ་པ་གཅིག་གིས་དམིགས་བསལ་སྐྱོ་ཚབ་ཁོ་ནར་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཁ་གསལ་གྱི་
རྒྱལ་དུ་བརྗོད་རྒྱུའི་མོས་མཐུན་གནང་ཡོད།

ཚོ་རིང་སྤྱན་ཚོགས།

ཚོ་རིང་སྤྱན་ཚོགས་ནི་ལོ་ ༢༡ ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་དེའི་སྤྱོད་ལ་འཇུགས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མི་ཞིག་བསད་
པའི་ཉེས་འཇུགས་འོག་ཁོ་རང་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ཉིན་དེ་རང་དུ་ཁོ་རང་གིས་ཉེན་ཉོག་ལས་ཁུངས་སུ་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་བྱས་
ཡོད། གཞིས་ཀ་ཚེ་བཅོམ་ཁང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༡ པར་བཀག་ཉར་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་བདུན་དུས་བཀག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་དེ་
ལྟ་ས་བཅོམ་ཁང་ནང་བཅོམ་པ་བྱུག་བྱས། ད་ལྟོ་ཆར་ཁོ་བཅོམ་པ་བྱུག་གི་ལོ་གྲངས་གཅིག་ཉུང་དུ་བཏང་ཡོད་འདུག དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༩ ཟླ་ ༩ པར་བཅོམ་པ་གསར་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ཁག་ ཞེས་པ་བཅོམ་པ་གསར་པ་ཚོ་བཅོམ་ཁང་གི་སྤྱི་གཞི་ལྟར་སློབ་གསོ་གཏོང་
ཡུལ་བཅོམ་པའི་ཚན་པ་དེའི་ནང་བཞག་ཡོད་པ་རེད། བཅོམ་ཁང་ནང་བརྗོད་སྐབས་ཁོ་རང་ལ་མཚར་གཅོད་རིགས་ལོག་མེད་པ་དང་།

དབྱར་དུས་སྐབས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་བཅོས་ཀྱི་ལས་རིགས་ཤེད་པ་དང་། སྤྲོ་སྤང་ཆེད་དུ་བཅོན་ཁང་གི་སློ་རེ་ནང་སེའོ་ལ་བཅུད་པ་དང་།
རྒྱ་ཡིག་ བོད་ཡིག་ཨང་ཚུལ་བཅས་སློབ་འབྲིད་ཤེད་ཀྱི་ཡོད་པ་བཤད་ཡོད།

༡ བོད་རང་སྤྱོད་རྫོང་ས་བཅོན་ཁང་། བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་། (ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༧ ཉིན་ལྷ་བརྒྱུ་
གནང་།)

བྲ་བཞི་ཞེས་པའི་བཅོན་ཁང་དེའི་ནང་ཁྲིམ་བཞུགས་བཅོན་པ་ ༧༠༠ ཡོད་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༧ ནས་ ༩ པར་བུད་མེད་
ཡིན། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོན་ངོས་ལེན་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་
མཁུ་གི་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་སློབ་གསེས་སྤོད་དགོས་པར་གནད་འགངས་ཆེན་པོ་འཛིན་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤོད་བྱས་ཡོད།
བཅོན་ཁང་གི་དམ་བུ་ཁང་ནང་ལོགས་སུ་བརྒྱུག་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ཅུང་དུ་སྤྱིན་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་ད་བར་དམ་བུ་ག་
ཁང་ནང་ལོགས་སུ་བརྒྱུག་པའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་ལས་བྱུང་མེད་པ་དང་དེ་ཡང་སྐྱེ་བོ་དེ་རང་གི་རྒྱལ་འདོད་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ལོགས་
གནས་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་མཁོ་སྤོད་བྱས་ཡོད། བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་གི་ནང་ཟུར་བཀག་ཁང་མིག་ ༡༠ ཡོད་པ་
དང་དེའི་ནང་ནས་ ༡༠ པ་དེ་རང་གི་རྒྱལ་འདོད་ཡོད་པའི་བཅོན་པ་རྣམས་འགོག་ཐབས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏོན་སྤོད་ཤེད་ཀྱི་ཡོད། ཟུར་བཀག་
བཅོན་མིག་དེ་དག་གི་སྐྱེ་འབྲས་བཅོན་མིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་བྱ་ར་ལྷུ་ལ་ཉེ་དཔར་ཆས་ཞིག་ཀྱང་ཆེད་འཇུགས་
བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་དོ་དམ་བཀག་ཉར་ཀྱི་འོག་འདས་གྲོངས་སུ་སྤྱིན་པའི་བཅོན་པ་ ༡༥ མིང་གཞུང་ཞིག་མཁོ་སྤོད་
བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་གིས་རང་གི་རྒྱབ་པ་དང་གཞན་རྣམས་ནད་ཡམས་དབང་གིས་འདས་གྲོངས་སྤྱིན་པའི་གནས་
ཚུལ་མཁོ་སྤོད་བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་བཅར་འདྲི་བྱས་པའི་བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་གི་བཅོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚར་གཅོད་དང་
མི་སྤོད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་ཐོག་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་བཟོད་མེད་ཀྱང་། བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་གིས་བཅོན་ཟུར་འགས་
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་དུ་དོ་དམ་བཀག་ཉར་སྐབས་ཤེ་མ་བཀང་བའི་འབྲིགས་རྒྱལ་དང་སློབ་རྒྱལ་གིས་ཉེས་དུང་
བཏང་གི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ལྟུང་ཡོད། བོད་རང་སྤྱོད་རྫོང་ས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་ལོ་ ༡༠
ལས་ལྷག་པའི་བཅོན་འཇུག་ཉེས་ཆད་ཐོག་པའི་ནག་ཉེས་ཅན་རྣམས་བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྤོད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་།
དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་བྲ་བཞི་བཅོན་ཁང་དུ་ལྷ་བརྒྱུ་གནང་སྐབས་བཅོན་པ་དེ་དག་ཉེ་ཆར་གསར་བརྒྱབ་སྐྱབ་པའི་ (Qushui
Prison) ལྷ་ལུའི་བཅོན་ཁང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༣ ཉིན་གནས་སྤོས་བྱས་ཟིན་པས་བཅོན་པ་དེ་དག་ལ་བཅར་འདྲི་
ཤེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད། བོད་རང་སྤྱོད་རྫོང་ས་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟའི་བཅོན་ཁང་ཞིག་གསར་བརྒྱབ་སྐྱབ་པ་
དང་བཅོན་འཇུག་ཉེས་ཆད་ལོ་ ༡༠ ལས་མང་བ་ཐོག་པའི་ནག་ཉེས་ཅན་རྣམས་བཅོན་ཁང་གསར་པ་དེར་གནས་སྤོས་བྱས་ཟིན་པའི་
གནས་ཚུལ་འབྲེལ་བཟོད་བྱས་མེད།

དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་བཅོན་པ་རྣམས་ལ་བཅར་འདྲི་ཤེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དུས་སྤྱིས་སུ་བཅོན་པ་
དེ་དག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ (Qushui Prison) ལྷ་ལུའི་བཅོན་ཁང་དུ་གནས་སྤོས་བྱས་ཟིན་པའི་གནས་ཚུལ་

མཁའ་སྐྱོད་བྱས་ཡོད། བྱ་བཞི་བཅོམ་ཁང་དུ་བཅར་འདྲི་བྱས་པའི་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་གསང་བ་སྤྱི་གྱར་མེ་ཡོང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ནན་པོ་བྱས་ཡོད།

ཚུ་ལུལ་བཅོམ་ཁང་། (ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༧ ཉིན་ལྷ་མོ་བསྐྱར་གནང་།)

ཚུ་ལུལ་བཅོམ་ཁང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོའི་ཟླ་བ་ ༩ པའི་ནང་གསར་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་བཅོམ་ཁང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བཅོམ་ཁང་དེའི་ནང་བཅོམ་པ་མི་ ༣༠༠ ཡོད། བཅོམ་ཁང་གསར་པ་དེའི་ནང་བོད་རང་སྐྱོད་རྒྱུང་ས་ཀྱི་བཅོམ་ཁང་ནས་ཡིན་པའི་བཅོམ་པ་མང་དག་ཞིག་ཡོད། ཚུ་ལུལ་བཅོམ་ཁང་དེ་བཞིན་ནག་ཉེས་ཆེ་བའི་ཉེས་ཅན་པ་རྣམས་བཅོམ་འདུག་ལུ་ལུ་གི་བཅོམ་ཁང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ནག་ཉེས་ཚུང་གསར་ཀྱི་བཅོམ་པ་རྣམས་བོད་རང་སྐྱོད་རྒྱུང་ས་ཀྱི་བཅོམ་ཁང་ནང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་ཡོད། (ལོ་ ༡༥ ཡན་བཅོམ་འདུག་ཕོགས་པ།) བཅོམ་ཁང་དེའི་ནང་བྱ་རིགས་བཅོམ་པ་ཁག་གིས་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་གནས་ཚུལ་མཁའ་སྐྱོད་བྱས་པ་ལྟར་ན་བཅོམ་ཁང་དོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོར་ཁ་འདོན་བྱེད་བཅུག་གི་མེད་པ་དང་། ཉིན་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྐྱོད་སྐར་མ་ ༣༠ ལས་ལྷག་པའི་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་བཅོམ་མིག་ནས་སྤྱི་དོན་བཅུག་གི་མེད། བཅོམ་པ་རྣམས་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་འདུག་གི་མེད་པ་དང་། ལུས་རྩལ་སྦྱོང་བར་དཔལ་དཔེ་དེ་བཞེད་ལྟ་སོགས་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཐོན་ཡོད། བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ཁང་གི་ཟས་རིགས་ལེགས་པོ་མེད་པ་དང་། དབྱར་དགུན་དུ་བཅོམ་ཁང་གི་ཚ་གྲང་ཁོས་མི་སྟོམས་ཅིང་། ལུས་རྩལ་སྦྱོང་བར་དཔལ་སོགས་མེད་པའི་དབང་གིས་བཅོམ་པའི་ལུས་ཁམས་ཡང་མི་བདེ་བར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པའི་སྟོན་བཞེད་ཡང་བྱས་ཡོད། བྱ་བཞི་བཅོམ་ཁང་ནས་གནས་སྤོས་བྱས་པའི་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཚུལ་བཞེད་གསལ་ལྟར་ན། ཚུ་ལུལ་བཅོམ་ཁང་ལས་བྱ་བཞི་བཅོམ་ཁང་གི་ནང་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་པ་ཡོད། ཚུ་ལུལ་བཅོམ་ཁང་དུ་བཅོམ་འདུག་ཉེས་ཆད་ཡུན་རིང་ཕོག་པའི་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་གྲ་ཡངས་དང་སྤྱོད་གསེང་གི་མཐུན་རྐྱེན་མེད།

དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་གྲ་ཡངས་དང་སྤྱོད་གསེང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོད་པ་དང་། བཅོམ་པ་རྣམས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འདུག་པ་དང་། ཟས་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུ་ཡང་རི་ལེགས་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་གནང་ཡོད།

སྤྱི་མའི་འཆར་ཅིས་བཅོམ་པ་ ༡༠ ལ་བཅར་འདྲི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་། དུས་ཚོད་ཉུང་བའི་ཆ་ནས་བཅོམ་པ་ ༩ ལ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ་བཅར་འདྲི་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད།

འཇིག་མེད་བསྟན་འཇིག། །འབང་རི་རིན་པོ་ཆེ།།

ཁོང་ནི་དགུང་ལོ་ ༩༩ སོན་པའི་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡིན་ལ་ཁོང་གིས་བྱ་གསོ་ཁང་ཞིག་གསར་འདུགས་གནང་ཡོད། ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ འཇིག་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ། ཕྱིས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ལྷ་མོ་གོང་ཁྱེད་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམ་ཁང་ནས་གསང་བའི་ངང་དེས་བཅུད་བྱས་ཤིང་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་བཅོམ་ཁྱེད་དང་ཟླ་བ་བདུན་གྱི་བཅོམ་འདུག་ཉེས་ཆད་བཏང་ཡོད། ཁོང་གི་ཁྲིམས་བཅད་བཏང་བའི་ཡིག་ཆའི་ནང་ཁོང་གིས་ལགོང་ས་མཚོག་དང་མཇུག་འདུག་གནང་བ་དང་། བོད་ནང་བྱ་གསོ་ཁང་ཞིག་འདུགས་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་ནས་རིགས་དངུལ་ལེན་པ། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ལྷ་མོ་པོ་ཏེ་ལའི་ཉེ་འབྲམ་དུ་རྒྱ་མིའི་རྒྱལ་དར་ཐབས་ཏེ་རང་ཉིད་འབར་ཇས་སྐར་ཏེ་རང་སྤོག་འདོར་ཐབས་བྱེད་མཁན་བོད་མི་ཞིག་དང་རན་པ་ལག་འབྲེལ་ཡོད་པ་བཅས་འཁོད་ཡོད། ཁོང་ནས་ལགོང་ས་

མཚོག་དང་མངལ་འཕྲད་གནང་བ་དང་། རོགས་དངུལ་ལེན་པ། བོད་མི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་བཅས་ངོས་ལེན་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་།
 ཁོང་གིས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཉེས་འདྲུགས་རྣམས་ཁས་ལེན་གནང་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་ལུགས་ལ་ངོས་ལེན་
 གནང་མེད། ཁོང་གི་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ལ་གསུངས་གསལ། བཀག་ཉར་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཉེན་གངས་ལཱ་དེའི་རིང་ལ་ཉེན་མཚན་
 མེད་པར་དྲིས་ཅུད་བྱས་པར་བརྟེན། དེ་ནི་དུས་ཡུན་ཁག་ཤོས་བྱུང་བ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།
 ཁོང་གི་ལག་པ་གཅིག་སྲུང་པའི་རྒྱབས་ལོག་དང་གཅིག་སྐྱེད་པའི་བར་བཏང་སྟེ་ལག་གཉིས་ལ་ལག་ལྷགས་རྒྱབས་ཤིང་། ལག་ངར་གཉིས་
 འོག་ན་ཤལ་དམ་སྟོང་པ་བཅུག་ཏེ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ལ་ལྷགས་ཐག་རྒྱབས་ཏེ་སྐབ་སྟེགས་དམའ་པོ་ཞིག་གི་སྟེང་
 དུས་མོ་བཅུགས་ནས་སྟོན་ ༡༥༠ བཞག་ཡོད། ཁོང་བཅུག་སའི་བཅོམ་མིག་དེའི་ནང་སྐར་ཆ་སོགས་མེད་པ་མ་ཟད་རྩོད་པོ་ཡང་ཡོད།
 རྒྱ་བ་གསུམ་རིང་ཉེན་ལྡར་དྲིས་ཅུད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དུས་ཚོད་པལ་ཆེ་བ་ཐ་ན་ཁ་ལག་བཟའ་སྐབས་དང་ཉལ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལག་
 པར་ལྷགས་ཐག་རྒྱབས་ནས་བཞག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟའི་འཛིགས་སྐང་དང་དངངས་སྐྱོག་དབང་གིས་ཁོང་ལ་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཕྲན་བུ་
 ཅོམ་ཡང་ཐོབ་མེད། ཉེན་རྟོག་པའི་འདོད་པར་ཁོང་ནས་དར་ཆའི་རྟོག་བྱ་དང་ཁོང་གིས་སྐྱུ་གུའི་ཆེད་སྟོན་ཁང་གསར་རྒྱག་བྱས་པ་དེ་ཆབ་
 སྟོན་དམིགས་ལུལ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་རྒྱ་ཆ་བཅོམ་ཁང་དུ་གནས་སྡོད་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་བཞག་ཅིང་།
 དེ་ནས་གྲུ་བཞི་བཅོམ་ཁང་དུ་སྡོད་བྱས་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ཆ་བཅོམ་ཁང་ནང་སྡོད་སྐབས་ཁང་མིག་གཅིག་ནང་མི་གསུམ་ནས་ལཱ་པར་
 མཉམ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁང་མིག་དེ་གའི་ནང་བྱ་ར་སྐུལ་ཞིབ་ཀྱི་དཔར་ཆས་ཀྱང་བཅུགས་ནས་བཞག་ཡོད། ཁོང་སྟོན་སའི་
 བཅོམ་ཁང་སྡེ་ཚན་ནང་གི་བཅོམ་པ་རྣམས་ཆབ་སྟོན་བཅོམ་པ་ག་ལྟག་ཡིན་པ་རེད། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༠ རྗེས་ཁོང་གི་གནས་སྡོངས་ཡག་ཏུ་
 བཏང་ཡོད་ཅིང་། བརྟན་འཕྲིན་མཐུན་རྒྱུན་དང་། དགོས་མཁོ་ཡོད་ཆེ་གང་འདོད་ལྟར་ལེན་ཚོག་པ་དང་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་གྲུ་ཡངས་དང་
 སྡོ་གསེང་གི་གོ་སྐབས་ཡང་མང་ཅམ་ཡུལ་ཡོད། དེའི་སྐབས་བཅོམ་ཁང་ནང་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་རྣོར་སྟོབ་གསེང་འཛིན་གྲར་ཞུགས་ཡོད།
 སྟོབ་གསེང་འཛིན་གྲར་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་ལོ་དྲུག་བཅོམ་ཁང་ནང་བཏང་བེད་སྟེ་སྐབས་མེ་ཆེ་ཕྱི་ལ་པོ་བཅོམ་ཁང་ནང་བཟུང་འདོད་མེད་
 པས་རང་ཚོངས་ངོས་ལེན་ཞུས་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་ལ་སྟེང་ནང་དང་ (gall stone) མཁྲིས་རྩོད་པའི་གནས་སྡོངས་བྱུང་ཡོད་པར་
 རང་ཁྲིམ་ནས་སྦྱིན་པའི་སྐྱེ་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོ་རང་གི་ནང་མི་ཚོས་ལྷ་བ་རེར་ཐངས་རེ་ཁོང་ལ་ཐུགས་
 འཕྲད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་གིས་ཁ་པར་གཏོང་མི་ཚོག་ཀྱང་བཟའ་ལྷར་ཡི་གེ་བྲིས་ནས་བསྐྱར་ཚོག་གི་ཡོད། ཁོང་བཅོམ་ཁང་ནང་དུས་ཚོད་
 མང་ཆེ་བ་བཅོམ་པའི་ཁང་མིག་ནང་སྟོན་དགོས་པ་དང་། ཁ་འདོན་བྱེད་མི་ཚོག་པར་བརྟེན་ཏེ་ཅང་ཉོབ་སྐང་ཡོད་པའི་དཀའ་ངལ་བྱུང་གི་
 ཡོད་འདུག ཁོང་གི་གསུངས་གསལ། རག་ཉེས་ཆེ་བའི་བཅོམ་པ་རྣམས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཁང་མིག་སྟོ་ལྷགས་རྒྱབ་ནས་ནང་དུ་བཅུག་བཞག་གི་
 ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོང་ཞོགས་པ་ནས་ཉེན་གུང་བར་སྟེ་ཐོན་ཚོག་གི་ཡོད། པལ་ཆེར་མཉམ་གཅོད་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་མཁོ་རུབ་
 བྱས་པར་གཞིགས་ཏེ་ཁོང་ལ་ཆབ་སྟོན་ནག་ཉེས་བསགས་པའི་ཉེས་འདྲུགས་ཀྱིས་བཅོམ་བཅུག་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཚུལ་མིན་ཉེས་
 རྟོགས་ཞིབ་བྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་སྟོན་གཞུང་ལ་ཁོང་སྟོན་གྲོལ་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་བཞིན་ཡོད།

སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།

སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལོ་ན་ ༡༧ སོན་པའི་གྲུ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཐོག་མར་ལྷོ་ལོ་ ༡༩༧༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༤ ཉེན་བཀག་ཉར་
 བྱས་ཤིང་། དྲིས་བཅུད་བྱེད་སྐབས་སྟོག་རྒྱུག་ཤེད་སྟོན་གྱིས་ཁོའི་གདོང་དང་གཟུགས་པ་ཡོངས་ལ་སྟོག་ཤུགས་བཏང་བ་དང་། དེ་ནས་

བཅོམ་ཁང་ནང་དར་ཆ་སྐྱེངས་འདུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་ཉེས་འདུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་༥ ཚེས་ ༧ ཉིན་ཁོའི་རྒྱུ་ལག་མཉམ་
དུ་བརྒྱུམས་ཏེ་རྒྱག་པ་ (བྱེ་མ་བཀའ་བའི་འགྲིག་རྒྱག) བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉེས་དུང་བཏང་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྗེས་ཁོང་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་ཉེས་དུང་
ཐོག་མེད་ལ་བཅོམ་ཁང་གི་ལོ་དུས་ལ་འགྱུར་བ་མ་སྤྱིན་ན་ཁོང་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་སློང་གོ་ཐོ་བ་རྒྱ་ཡིན་འདུག
ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་བརྗོད་གསལ་ལྟར་ན། བྱ་བའི་བཅོམ་ཁང་ནི་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོམ་ཁང་ལས་གནས་སྤངས་ལེགས་པ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་གི་
བཅོམ་ཁང་དེའི་ནང་ཁ་ལག་ཏུ་ཅང་སྤྱི་ལོ་ཡོད་པ་དང་། བཅོམ་ཁང་གི་ཁང་མིག་ནང་ནས་ཉིན་གཅིག་ལ་སྐར་མ་ ༢༠ སྤོ་རེའི་ནང་བཏོན་
གྱི་ཡོད། དགུན་དུས་སྤྱི་ལོ་བཅོམ་ཁང་ཏུ་ཅང་གང་མེ་ཡོད་པ་དང་། དབྱར་དུས་སྤྱི་ལོ་ཅང་ཆ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། བྱ་བའི་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་
བཅོམ་ཁང་གི་ཉེས་ཀའི་ནང་ཉོ་བ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ངང་གནས་བཞིན་བཅོམ་པ་རྒྱལ་སོ་སོའི་ཉལ་ཁང་ནང་སྤོང་དགོས་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཚོས་
དད་ཤིན་དུ་ཆེ་ཡང་ཁ་འདོན་རིགས་བྱེད་མི་ཚོགས་ དེ་བཞིན་བཅོམ་པ་རྒྱལ་སོ་སོའི་ཉལ་ཁང་ནང་སྤོང་དགོས་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཚོས་
མཐུན་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། **ཕལ་ཆེར་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་མཁོ་རུབ་བྱས་པར་གཞིགས་ཏེ་ཁོང་ལ་ཆབ་སྲིད་ནག་**
ཉེས་བསགས་པའི་ཉེས་འདུགས་ཀྱིས་བཅོམ་བཅུག་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། དམིགས་བསལ་སྤྱི་ཚབ་ཀྱིས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཁོང་སློང་གོ་ལོ་ཡོང་
བའི་མེ་སྐལ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

འཇིག་མེད་རྒྱ་མཚོ།

འཇིག་མེད་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་ཆབ་སྲིད་ཉེས་མིང་འོག་འདུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཉེས་དུང་གི་བཅོམ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་
མཐར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་རྒྱ་སྤོང་འཕྲེར་འབྲིང་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་ནས་ཁྲིམས་འགལ་ཚོགས་པ་
བཅུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བའི་འདུགས་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོས་པའི་ནག་ཉེས་འོག་ཁོང་ལ་ལོ་བཅོ་ལྗེའི་དུས་བཀག་བཅོམ་བཅུག་དང་། ལོ་ལྗེའི་རིང་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོ་བ་ཐང་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་བཏང་ཡོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་སྤྱི་ཚབ་ལ་བཅད་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་ཆ་བཅོམ་
ཁང་ནང་ལོ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་གཅིག་བསྟུན་ཅིང་། དེའི་ནང་སྤྱི་ལོ་སྤོང་གཏོང་ཚུལ་ཆེས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་རང་མཉམ་དུ་
ཉེས་འདུགས་བྱས་པའི་མི་གཞན་རྣམས་ལ་ཉེས་དུང་གི་ཚད་ལམ་ནས་ནག་ཉེས་རོས་ལེན་བྱས་བཅུག་ཡོད་ན་ལས་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་རོས་
ལེན་བྱ་དགོས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ཟླ་ ༧ བའི་ནང་བྱ་བའི་བཅོམ་ཁང་དུ་གནས་སྤོང་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་
༢༠༠༤ ཟླ་ ༩ བའི་ཉིན་ཁོང་གིས་ལ་གོང་ས་མཚོགས་སྤྱི་ཚོ་བཞུན་པར་ཤོག་ཅེས་སྐད་འབོད་བྱས་པར་བརྟེན་ཉིན་ཉིག་པས་དོ་རྒྱག་དང་
ཉེས་དུང་བཏང་བ་དང་། དེའི་སྐབས་སློབ་རྒྱག་ལེད་སྤོང་བྱས་ཏེ་ཁོང་གི་རྒྱལ་པ་དང་བྱང་ཁོག་སྤོང་ན་ཟུག་ཆེ་བའི་སློབ་ལྷན་གྲགས་བཏང་སྟེ་
ཉེས་དུང་བཏང་བ་དང་། ཉིན་ཉིག་པ་འགོ་འཛིན་སློབས་རྗེས་དུང་དེག་མཚམས་འཛིན་བྱས་ཡོད་འདུག དེའི་རྗེས་སྤོང་གི་ཉེས་ཆད་ལོ་
ཚད་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ཕར་སྤོང་བྱས་པ་རེད། ཁོང་གིས་གནས་ཚུལ་གསལ་བརྗོད་བྱས་སལ་ལྟར་ན། བྱ་བའི་བཅོམ་ཁང་གི་གནས་སྤངས་ནི་
སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོམ་ཁང་ལས་ལག་པ་ཡོད་ལུགས་བརྗོད་ཡོད། བྱ་བའི་བཅོམ་ཁང་ནང་ཁ་ལག་ཏོག་ཙམ་ལེགས་པ་དང་། ཁང་
མིག་རྣམས་སློབ་འོད་དང་རྒྱུང་འགོ་ས་ཡོད་པ་དང་། དབྱར་དུས་དང་དགུན་དུས་སྐབས་ཚ་བྱ་དང་ཅང་གི་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་། ཉིན་མོའི་
སྐབས་བཅོམ་ཁང་སྤྱིར་ཚུང་ ༩:༥༠ སྤྱིར་འདོན་ཚོགས་གི་ཡོད། **ཕལ་ཆེར་མནར་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ནས་གནས་ཚུལ་མཁོ་རུབ་བྱས་པར་**
གཞིགས་ཏེ་ཁོང་ལ་ཆབ་སྲིད་ནག་ཉེས་བསགས་པའི་ཉེས་འདུགས་ཀྱིས་བཅོམ་བཅུག་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན། དམིགས་བསལ་སྤྱི་ཚབ་ཀྱིས་
སྲིད་གཞུང་ལ་ཁོང་སློང་གོ་ལོ་ཡོང་བའི་མེ་སྐལ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།